

Nepriklausoma

Lietuva

• LITUANIE INDÉPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA •

Nr. 9. (56-ji metai) 1996 m. BALANDŽIO - APRIL 30 d.

DVISAVAITINIS LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

7722 George St., LASALLE, Que., H8P 1C4 Tel: 366-6220. \$1.-

IVYKIŲ APŽVALGA B.N.

ŽUVO ČEČENŲ VADAS

S.m.balandžio mėn. 21 d. žuvo Čečėnijos laisvės kovotojų vadas Džokhar Dudaiev'as nuo rusų puolimo raketomis.

Čečėnai tuojau pat paskelbė naujuoju vadu Zelimkhan Jandarbajev'ą ir savaltės bėgyje keliuose Rusijos kariuomenės užimtosiose pozicijose atliko žaibiškus užpuolimus.

Naujasis vadas pareiškė, kad čečėnai nepabėgė, kovos toliau už savo laisvę ir prieš Maskvos diktatą.

Balandžio 27 d. apie 100 čečėnų apsupo 20 policininkų jų stotyje netoli Grozny miesto ir juos nuginklavo, pabėgo.

Tuo tarpu Dudaiev'o našlė Alia Dudaieva per nepriklausomą Rusijos Televizijos stotį kreipėsi į Rusijos min.p.ką Viktor Černomirdyną, kad jai būtų suteikta galimybė susitikti su Rusijos vyriausybės atstovais ir būtų suteiktas garantuotas saugumas, atliekant taikos misiją su Rusija.

Kol kas iš Kremliaus negauta atsakymo.

Per 16 mėnesių trukusį Čečėnijos-Rusijos ginkluotą konfliktą rusų kilmės Alia Dudaieva oficialiai niekur nebuvo pasireiškusi.

Pranešus apie Dudaiev'o žuvimą, Rusijos min.p.kas Viktor Černomirdyn'as pareiškė, jog Rusija vis dar norinti diskutuoti taikos galimybes.

Z.Jandarbajev'as yra 44 m. amžiaus universiteto profesorius.

Skelbiama, kad Dudaiev'as žuvo siekdamas kontakto per satelitinį telefoną pasiūlyti tarpininkus taikos galimybėms aptarti. Spėjama, kad per satelito naudojimą buvo įmanoma surasti kalbančiojo vietą ir bandyti pataikyti. Raketų pagalba kas ir įvyko.

Tvirtinama, kad tai atsitiko be aukštosios Rusijos karinės vadovybės Čečėnijoje žinios. Kartu su Dudaiev'u žuvo apie 200 čečėnų.

Rusijos Vidaus Reikalų ministeris pranešė žinių agentūrai "Itar-Tass" apie šį įvykį, pasakydamas, kad taip buvo atsikeršyta už rusų konvojaus užpuolimą savaitę prieš, kur žuvo 90 rusų kareivių. Kad per satelitą buvo kalbama apie taikos galimybes - viešai nekommentuojama.

Čečėnija 1991 m. paskelbė nebesanti Rusijos federacijoje ir reikalavo Nepriklausomybės.

EGIPTO VYRIAUSYBĖ SUIMINĖJA TERORISTUS

Š.m. balandžio mėn. 18 d. kraštutinių islamistų grupė paleido šuvių salvę į turistinį autobusą, vežantį daugiausia graikų keliautojus, apžiūrėti Gizos piramidės. Šalia viešbučio "Europa", Kairo mieste vienas autobusas buvo pilnas turistų, kitas dar laukė vėluojančių. Spėjama, kad teroristai apsiriko, manydami šiame autobuse esant Izraelio turistus.

Užmuštųjų 18 žmonių tarpe buvo ir 1 kanadietis turistas, ir 15 sužeistų. Buvo pastebėti 4 užpuolėjai. Egipto policija deda visas pastangas, tiriant ekstremistų lizdus. Turistinės kelionės yra labai svarbios tiek kultūriniai, tiek finansiniai atžvilgiai Egiptui (ir visur kitur) ir teroristai yra visuotiniai smerkiami. Tačiau fanatizmas - sunkiai išraujama šaknis...

LEBANONO IR IZRAELIO KONFLIKTAS

Izraelio kariniai lėktuvai atakavo Lebanono "Taikos zoną", kurioje galėjo būti muzuclmonų Hezbollah teroristinių grupių, nepatenkinčių taikos vykdymo Izraelyje ir Lebanone.

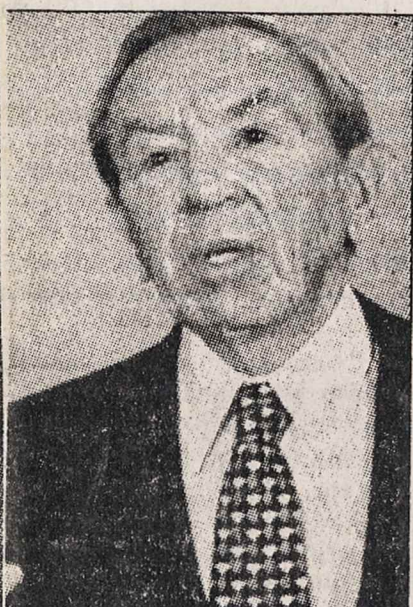
JT administruojama pabėgėlių stovykla Pietų Lebanone buvo bombarduota Izraelio kariuomenės raketų ir žuvo 75 civiliai, jų tarpe ir vaikai. Skelbiama, kad šis puolimas įvyko per apsirikimą. Taip pat Izraelio karo laivynas dvi dienas bombardavo greitkelią į šiaurę nuo Sidono, sukeldamas chaosą ir paniką. Rimtų sužeidimų nepranešta. Įtariamoms Hezbollah vietovėms apie Tyro uostamiestį taip pat buvo bombarduojamos.

Savo keliu - vis dantis už dantį - Irano remiama Hezbollah paleido daugiau kaip 15 raketų į šiaurinį Izraelį.

Damaske verda diplomatinės derybos, kurių pagrindiniai veikėjai - JAV Valstybės sekretorius Warren Christopher ir Syrijos prez. Assad'as, į kuri dedamos viltys atgaivinti ir sustiprinti taikos procesą tarp Izraelio ir Lebanono, garantuojant abiem kraštams ramybę ir Assad'ui duodant galimybę atsitraukti

Shimon Peres ir Warren Christopher vėl susitinka taikos derybose

iš Golan'o aukštumų.

Vakarų diplomatai Beirute įsitikinę, kad Sirija ir Lebanonas yra apkartę dėl Washington'o ankstyvesnio pritarimo Izraelio karinei ofenzyvai šiauriniame Izraelyje kaip savignybai prieš Hezbollah raketų antpuolį, kuomet nukentėjo daug civilių gyventojų.

Taip pat juos erzina, kad Shimon Peres beveik atmetė Rusijos ir Prancūzijos pastangas sustabdyti abipusius puolimus ir nori pastovesnės taikos plano Lebanono-Izraelio apsauginiame ruože. Vieninteliu taikos tarpininku Peres pripažintų tik JAV.

Tuo tarpu Sirija ir Lebanonas, bei dauguma arabų kraštų remia Prancūzijos siūlomą variantą, perduotą Užsienio Reikalų min. Hervé de Charrette. Jis siūlo tuojau sutabdyti visus agresijos veiksmus iš abiejų pusių ir diskutuoti Izraelio atsitraukimą iš užimtosios Pietų Lebanono juostos.

Gera žinia, kad vis dėlto, balandžio mėn. 24 d., kaip pranešama iš Gazos miesto, prez. Yasser Arafat'as kreipėsi į Palestinos parlamentą egzilyje, kad taikos sustvirtinimui su Izraeliu oficialiai atšauktų iš PLO čarterio raginimą sunaikinti žydų valstybę. "Mes privalome respektuoti savo įsipareigojimus", ragino jis Palestinos Valstybinę Tarybą. Šis raginimas buvo pats stipriausias kaip bet kada, taip pat ir prašymas remti jį tarantis dėl taikos su Izraeliu.

"Norime pradėti naują erą gerais santykiais su Izraeliu. Mes norime, kad čarteriuose būtų pakeisti straipsniai, priešingi taikos procesams", kalbėjo Arafat'as. PLO čarteryje, Izraelio tvirtinimu, tokių pakeistinių straipsnių esą 6.

Ir pirmą kartą, Izraeliui švenčiant savo valstybės 48-tąją sukaktį, PLO ir daugumos arabų valstybių nutarimas oficialiai

pripažinti Izraelio valstybę buvo paskelbtas.

VERTAS PAGARBOS KANADOS MINISTERIS PIRMINKAS

S.m. balandžio mėn. 19 d. pokalbyje su Rusijos prez. Boris Jelcin'u, Kanados min.p.kas Jean Chrétien'as nedviprasmiškai pasisakė, jog "Vakarai yra moraliai įsipareigoję" pririnti Centrinės Europos valstybes į NATO, nežiūrint Rusijos rodomo dėl to prieštaraavimo. Jis pasakė, jog suprantas Rusijos priešiniams dėl "Vakarų gynybinės organizacijos plėtimosi į Rytus", tačiau pabrėžė, kad nors Vakarai nori artimų santykių su Rusija, jie privalo neapleisti tautų, kurios grūmėsi prieš sovietinį jungą beveik 50 metų. "Mes turime", kalbėjo jis, "neužmiršti, kad per visus komunistinio dominavimo metus ir Varšuvos Pakto egzistavimą, Centrinės Europos valstybės užsitarnavo būti narėmis Vakarų politinės, ekonominės ir saugumo sistemos rėmuose. Jos norėjo tapti Vakarų sistemos narėmis ir buvo duodami Vakarų pritarimai, kad joms tapus demokratinėmis valstybėmis ir perėjus į ekonominės laisvos prekybos tvarką, galės tapti pilnateisėmis narėmis. Tadyra moralinis iš mūsų pusės įsipareigojimas pritariti jų pageidavimams."

Kanados Ministeris Pirmininkas taip pat užtikrino Jelcin'ą, kad šiais metais skubaus NATO plitimo nebūsią ir kad Kanada pasisako už tai, kad tai nebūtų daroma taip, jog Rusija jaustųsi izoliuota. Apie tai parašė JAV žurnalistas Mike Trickey iš Maskvos.

Apie tai parašė JAV žurnalistas Mike Trickey iš Maskvos.

Kanados Tarptautinės Prekybos ministeris Art Eggleton'as lankėsi TURKIJoje Kanados eksporto reikalais ir susitiko su keletu Turkijos ministerių ir verslo atstovais.

• KAUNO "AUŠROS"

GIMNAZIJŲ 1941 m. laidos - X-tų ir IX-tųjų klasių susitikimas rengiamas KAUNE, š.m.birželio mėn. 22 d.

Organizacinė komisija kviečia visas aušrokes ir aušroklus dalyvauti, paminint 55 metų sukaktį nuo gimnazijos baigimo.

Kanados privatus sektorius dalyvauja kontraktų sudarymu telekomunikacijos, transporto, kasyklų ir energetikos srityje. Min. A.Eggleton'as pareiškė, kad "Kanada siekia tapti viena didžiausių partnerių prekyboje su Turkija."

KANADOS Užsienio Reikalų min. Lloyd Axworthy pirmą kartą lankėsi oficialiu vizitu Maskvoje, susitiko su RUSIJOS min.p.ku Černomyrdin'u ir Rusijos Užsienio Reikalų min. Primakov'u. Buvo svarstomi abipusiai ir tarptautiniai bendrų interesų reikalai. Šis apsilankymas suteikė galimybę peržiūrėti Kanados-Rusijos prioritetus, ypač plėtimą verslo ir investavimo.

BOSNIJOJE ir HERZOGOVINOJE min. Axworthy aplankė Kanados NATO Taikos Palaikymo Dalinius ir Kanados CARE humanitarinės pagalbos projekto vykdytojus.

Šio lankymosi proga Min.Axworthy atidarė Kanados Ambasadą Sarajev'o mieste balandžio mėn. 10 d.

Didžiuliai SKERIŲ SPIELIAI uždengė derlingų laukų plotus Tadžikistane ir kelia didelį rūpestį šios Centrinės Azijos valstybės ekonomijai. Bent 100,000 hektarų apsodintų medvilnei ir vaismedžiais gali tuojau pat nukentėti nuo šių vabzdžių rajumo. Vietos gyventojai sako nesą daug priemonių nuo tų rikių, atskridusių iš Pamiro kalnų, apsigynimui.

Sausra kenkia centrinėje Kansas Valstijos srityje auginamiems kviečiams. Rūpestį kelia ir pasirodžiusios rudosios kviečių erkės.

RUSIJA NEPAGEIDAUJA ESTIJOS PARLAMENTARŲ

Iš Tallinn'o pranešama, kad Rusija nepageidaujamų asmenų sąrašą įtraukė 64 Estijos Parlamento deputatus.

Estijos Parlamento nariai neseniai buvo pasirašę užuojautos telegramą Čečėnijos prezidentui Džohar Dudaiev'ui, todėl jie paskelbti nepageidaujamais ir jiems nebus išduodamos vizos kelionėms į Rusiją.

ČERNOBILIO PASEKMĖS VEL DISKUTUOJAMOS

Paskutiniu metu vis iškyla Černobilio atominės jėgai-

matyti atvykusius iš už Lietuvos ribų gyvenančius buvusius abiturientes-tus.

Daugiau žinių apie šį renginį galima gauti pas Algį Stanėną, tel:905-889-7910 arba parašant 52 Apple Orchard Path, THORNHILL, Ont., L3T-3B7, CANADA.

nės ateities klausimai ir jų sprendimų galimybės.

Kanados mokslininkai savo biuletenyje, minėdami 10-ąsias metines nuo Černobilio jėgainės katastrofos, išpėja, kad tokio įvykio pasikartojimo galimybės yra dabar didesnės, negu buvo prieš 10 metų. Nepakankamai pasiūlyta kaip naudoti apsaugojimo priemonės, tvirtina Kanados Instituto Ukrainos studijoms Albertos universiteto Edmontone istorikas David Marples.

Jis paminėtaip pat, kad kita senesnio tipo jėgainė Armėnijoje, nors randasi žemės drebėjimo zonoje, taip pat kelia rūpestį. Igalina šioje studijoje neminima, tačiau yra žinoma, kad jos patikimumas kelia nemažą rūpestį Lietuvos gyventojų tarpe.

JUNGTINĖS TAUTOS SUSIRUPINUSIOS ŽEMĖS PLANETOS APLINKA

Balandžio mėn. 19 d. JT specialus raportas išpėja apie pavojų mūsų planetai dėl geriamo vandens, oro taršos ir miškų panaudojimo. Apskaičiuota, kad 150-200 įvairios rūšies gyvybių nustoja kas 24 valandos. Tai išvada netvarkomų gėrybių naudojimo metodų.

Jeigu tarša, kurią mes suverčiame į vandenį ir atmosferą paliečia neigiamai vabzdžius, paukščius ir gyvulius - ar ilgai teks laukti, kad ir žmonija bus paliesta, - klausia Elizabeth Dowdeswell, kanadietė mokslininkė, kuri vadovauja Jungtinių Tautų aplinkos programai.

Dar baisesnė tarša - moralinė, kurios dėka vyksta nekaltų žmonių beato-dairiniai žudymai, smurtai ir visokio turto naikinimas. Nejaugi žmonių rasė taip "užprogramuota", kad neišvaiduoja kitokios, tik savųjų teisybės... ir tik savųjų teisės...

ŽEMĖS DIENA - BALANDŽIO 22 d.

Pirmą kartą Žemės diena pradėta minėti prieš 26 metus - 1970 m., kurią įteisino JAV Wisconsin'o valstijos gubernatorius Gaylord Nelson'as. Šiuo metu jis yra Gamtos užlaidkymo "Wilderness Society" valstybinės organizacijos patarėju Washington'e. DC. /nukelta į 2 psl...../

Nepriklausoma Lietuva

Už Nepriklausomą Lietuvą! Už ištikimybę Kanadai!
Pour la Lituanie libre! Loyauté au Canada!
For free Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ
REDAGUOJA - REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 368-6220

Second Class Mail. Reg. 1952 Nr. Return postage guaranteed. Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent Lithuania Publishing Co., 7722 George St. La Salle, P.Q. H8P 1C4.

Metinė prenumeratos kaina Kanadoje - \$25.-
Rėmėjo - \$30.-

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

NELAIMĖ PRANCIŠKONŲ VIENUOLYNĖ BROOKLYN, N.Y.

Š.m. kovo mėn. pabaigoje, sekmadienio naktį plėšikai įsilaužė į Tėvų Pranciškonų vienuolyną 361 Highland Blvd., Brooklyn, NY. Sudaužytas brangus koplyčios vitražas, sukurtas grafiko dail. Vytauto K. Jonyno, o bemėtydami kitus daiktus, sumušė kun. P. Gedgaudą, OFM, bet pabėgo, nes nieko vogtino nerado...

Tėv. Gedgaudas, 76 m. amžiaus, paguldytas St. Mary ligoninėn sveikti.

Sugautas vienas piktadaris - 27 m. amžiaus Kevin Dios ir apkaltintas. Nuostolių padaryta už 10.000 dol.

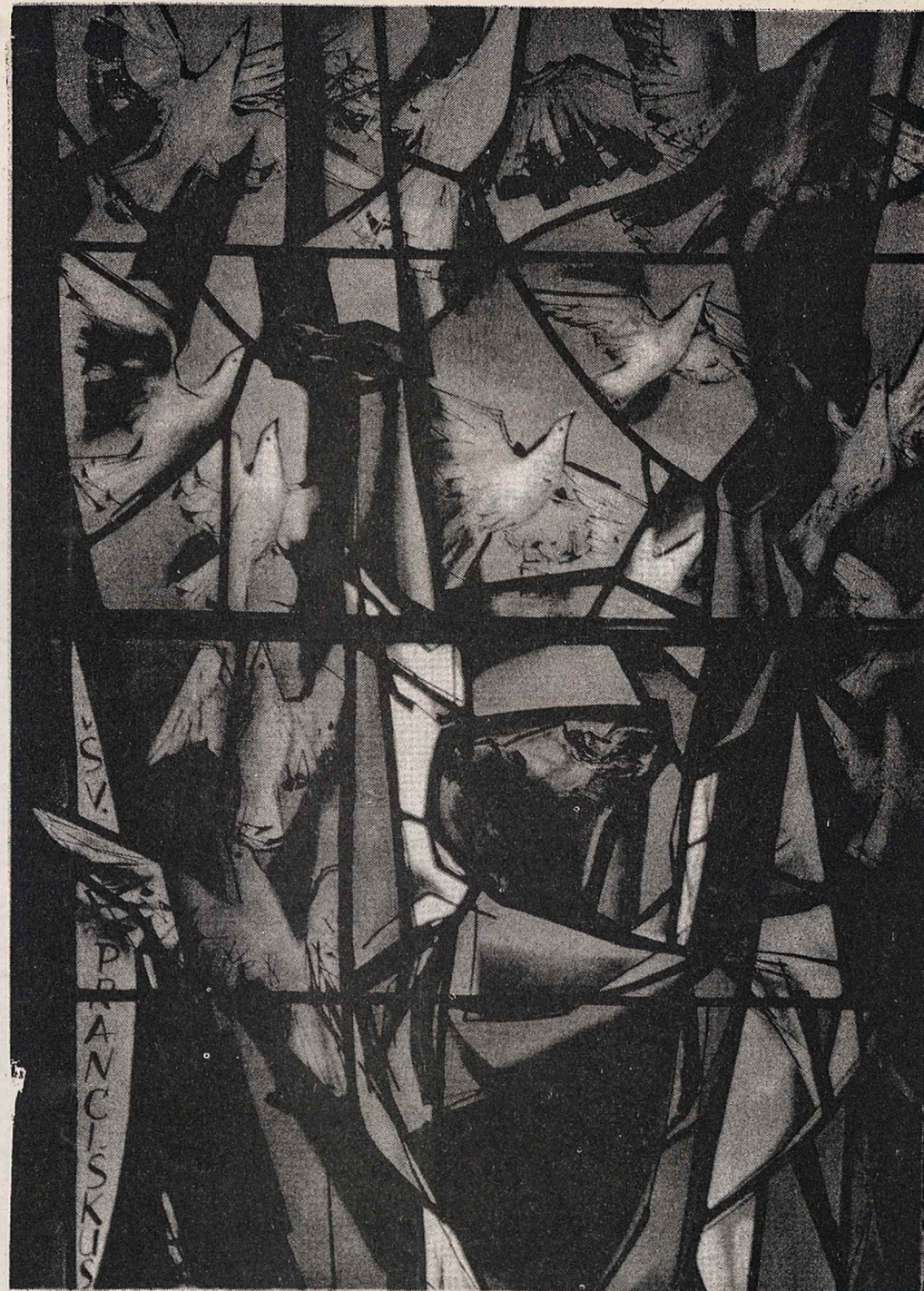
Sumažėjus apylinkėje lietuvių skaičiui ir likus tikrai 3 vienuoliams, tenka šį vienuolyną parduoti. Meno kūriniai bus išgabenti į Lietuvą.

Tikrai pergyvename didžiojo nuosmūgio laikus šiame kontinente, kai ne kartą ir ne vienoje vietoje yra apiplėšinėjamos bažnyčios - maldos namai. Visose kultūrose nuo senų laikų tai neliečiama vieta, o XX-tojo amžiaus pabaigoje vis mažėja pagarbos supratimas...

Viso šioje Tėvų Pranciškonų koplyčioje yra 8 vitražiniai langai. Šis Šv. Pranciškų vaizduojantis vitražas labiausiai nukentėjo. Jis randasi koplyčios gale kartu su Šv. Antano vitražu. Šv. Pranciškaus meilė Dievo kūriniui pabrėžta ypatingu judesiu, iškelta galva ir rankomis, tarp kurių žydrame fone skraido balti balandžiai, kaip aprašo Paulius Jurkus.

Dail. V.K. Jonynas būdamas žymus grafikas, išstobulino meistrybę ir savo vitražuose. Jis puikiai valdo piešinį, turi polėkio ir išlavintą skonį. "Jo vitražas nėra sustingęs, užkankintas, perkrautas stiklo gabalų mirgėjimas, o prasmingas, gyvastingas ir kūrybingas žaismas", - apibūdina Paulius Jurkus.

Dešinėje - detalė iš Šv. Pranciškaus vitražo.

/.....atkelta iš 1 psl./ ŽEMĖS DIENA

Pirmą kartą G. Nelson, keliaudamas pro Pittsburgh'ą i Washington'ą 1949 metais, stebėjosi, matydamas už 75 mylių bjaurų, geltoną tarso debesį, kabantį virš miesto.

1960-ųjų pabaigoje Ohio Cuyahoga upė jau plukdė tiek daug riebalų ir alyvos savo paviršiuje, kad užsidegė ir buvę rodoma su nuostaba visoje valstybėje.

Erie ežeras pavirto į mirusį ežerą ir išplito tarša tūkstančiuose ežerų ir upių. Daugelyje miestų oras irgi pasidarė kenksmingas vaikams. Tačiau politiniai vyriausybės sluoksniai, atrodo, į visa tai nekreipė dėmesio. 1962 m. sukrečianti mokslininkės Rachel Carson knyga "Tyliusis pavasaris" (Silent Spring), vaizdžiai ir stipriai iškėlė pavojų dėl plataus per didelio herbicidų ir pesticidų vartojimo.

Gyventojai pradėjo kreipti dėmesį ir rūpintis, kas darosi aplinkoje.

Gaylord Nelson'as 1962 m. sugalvojo kaip šią problemą iškelti į politinę plotmę, pristatant reikalą prez. John F. Kennedy ir pasiūlant jam veiklos planą.

Per Valstybės advokatą Robert F. Kennedy buvo pasiūlyta aplinkos užlaikymui 5-ių dienų kelionė po 11 Valstijų ir pasakyti atitinkamas kalbas. Rugsėjo 24 d. ši prezidento prietariama kelionės pradžia sutapo ir su balsavimu dėl atominių bandymų stabdymo sutarties.

Po balsavimo prasidėjo suplanuota Prezidento kelionė, lydint senatoriams Hubert Humphrey, Eugene McCarthy, Joe Clark ir šio projekto autoriui Gaylord Nelson'ui.

Nežiūrint Prezidento raginimo rūpintis aplinka, į politikų srautą tas reikalas neprasimušė.

Tik vėliau, kai pakilo didelis spaudimas kolegijų studentiškosiose teritorijose, vykstant "teach-in" apšvietos serijoms, G. Nelson'as pasirodė tokiems apšvietos planams ir 1970 m. apie juos pranešė. Pradėjo plaukti pasiteiravimai,

telegramos, telefoniniai skambučiai, laišakai ir taip spontaniškai išplito didelis dėmesys aplinkai, pritraukęs apie 20 ml. susirūpinusių amerikiečių. Įsijungė apie 10,000 mokyklų, gimnazijų, 2,500 kolegijų ir apie 2000 bendruomenių. Teko atidaryti Žemės Dienos biurą Washington'e.

Nuo 1970 m. daug padaryta atliekant tyrimus, pravedant seminarus ir prieita prie aiškesnės išvados, kad mūsų aplinkos stovis yra vienas svarbiausių faktorių, kurie nulemia mūsų gyvenimo kokybę. "Dabar, atrodo, einama teisinga kryptimi" - sako G. Nelson. Pagrindinis tikslas - sukurti tokią žmonių bendruomenę, kuri pajėgtų, pritaikant aplinką, patenkinti dabartinius poreikius, nepažeidžiant ateinančių generacijų poreikių.

1992 m. buvo paskelbtas bendras patvirtinimas dviejų žymiausių mokslinių istaigų: "National Academy of Sciences" ir Royal Society of London": "Jeigu dabar numatomas žmonijos augimas yra tikslus ir žmonių veiksmų pasireiškimai šioje planetoje pasilieka nepakitę, - mokslas ir technologija gali ir nepaspeti sulaikyti arba nebeapataisomos aplinkos degradacijos, ar bestesiarčio nusikurdimi didesnei pasaulio daliai...

Mūsų planetos ateitis yra ant svarstyklų: imanoma pasiekti prižiūrimo vystymosi, bet tikrai tada, kai bus laiku sulaikytas nebeatitaismas aplinkos naikinimas. Ateinančių 30 metų gali tapti kritiškais".

Nepaslapstis, sako Žemės Dienos autorius, kad yra Anti-aplinkos apsaugos grupė, kuri bando paveikti Washington'o vyriausybę, kad aplinkos reikalais neverta rūpintis.

Aplinkos problemų išsąmoninimas vyksta, - jeigu nepradedant namuose, tai būtinai reikalingas mokyklose. Ir Žemės Diena - verta minėti visame pasaulyje, juk Žemės planetą tik vieną tokią nepaprastą turime.

Taryboje.

Prieš dirbdamas laikinoju patikėtiniu Izraelyje, R.J. Misiūnas dirbo JAV-se, privačioje firmoje Trumbull Associates Ltd.

GRAŽIAUSIOS 1995 m. LIETUVOS KNYGOS

Pavasarijant, tradiciniai Lietuvoje renkamos gražiausios praėjusių metų knygos. Šiemet paskirti laimėjimai trejoms knygoms: Jono Strielkūno poezijos rinkiniui "Žirgo Maudymas" - Rašytojų Sąjungos Leidykla, M. Vainilaičio eilėraščių rinkinys vaikams "Žydras Povas Povinėja" - Rašytojų Sąjungos Leidykla ir Marcelijaus Martiničio meilės lyrikos albu-

mas "Atmintys" - taip pat Rašytojų Sąjungos Leidykla.

Buvo ir arti dešimties paskatinamųjų diplomų.

Rygoje vykusiame BALTIJOS VALSTYBIŲ Knygos Meno Konkurse pagrindinį prizą laimėjo J. Čechovičiaus albumas "XIX amžiaus Vilniaus vaizdai" - Baltos Lankos.

DIDELIO POTVYNIO PAVOJUS PRAĖJO

Nemuno žemupyje vandens lygis kyla pamažu, o ledas buvo pasiekęs nuo 80-100 cm storio.

Į Klaipėdą balandžio antroje savaitėje buvo atvykę JAV inžinerinio korpuso ledu sangrūdų specialistas James L. Vlieben'as, kuris kartu su apskrities civilinės apsaugos specialistais konstatavo, kad didelio potvynio Klaipėdos apylinkėje nebūsią: kelias iš Šilutės į Rusnę neapsemtas, o Veiviržio ir Danės upių lygmuo nekelia jokio pavojaus aplinkiniams gyventojams.

Iš KAUNO rašo, jog Manoma, kad potvynio sumenkimui labai padėjo sausas praėjusio rudens oras ir žemė pajėgė sugerti didelę dalį tirpstančio sniego vandens.

MOLDOVA SIEKIA TAMPRESNIŲ PREKYBOS RYŠIŲ SU LIETUVA

ELTOS žiniomis, Moldovos prezidentas Mircea Snegur'as susitikęs su Lietuvos min. p. ku Mindaugu Stankevičiumi, pasakė, jog Moldova norėtų pirkti Lietuvoje žuvies, tekstilės gaminių, baldų, vaistų, chemijos gaminių. Moldova galėtų parduoti stiklo gaminių, vaisių, vyno ir žaliavų. Moldovos ekonomikos min. Valeriu Bobucak'as pasikalbėjime pareiškė, jog Moldova dabar elektros energijos 98% gauna iš Rytų. Šiuo metu Ukrainos elektrinės dabar dirba sumenkintu pajėgumu ir Moldovai tenka išjungti elektrą kaimų apylinkėse nuo 7 val. v-10 val. v. Todėl norėtų gauti elektros energijos iš Lietuvos tranzitu, kuris būtų įmanomas per Baltarusiją (Gudiją) ir Ukrainą.

MIRĖ ŽYMUS LIETUVOS EKONOMISTAS

Balandžio mėn. 11 d., Kaune, pos sunkios ligos mirė Gediminas Merkys, 74 metų amžiaus. Jis žinomas ekonomistas, teisi-

ninko ir valstybės darbuotojo 1939-40 m. buvusio Lietuvos Respublikos min. pirmininko Antano Merkio sūnus.

Gediminas Merkys su tėvais buvo ištremtas ir įkalintas Saratovo kalėjime 1940 m. liepos mėnesyje ir įvairiuose Sovietų Sąjungos kalėjimuose praleido beveik 14 metų.

1972 m. turėjo galimybės sugrįžti į Lietuvą, kur apgynė disertaciją apie Vakarų Europos šalių ekonominę integraciją ir gavo socialinių mokslų daktaro laipsnį.

• TELŠIŲ vyskupą Antaną Vaičių 70 metų amžiaus sukakties proga sveikino daugelis tikinčiųjų, o Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas nusiuntė jam sveikinimą.

ARGI LIETUVA PRIVALO PALEISTI VALSTYBĖS NUSIKALTĖLIUS?

RUSIJOS parlamentary grupė kreipėsi šiomis dienomis į Lietuvos Seimą per Rusijos ambasadą, kuriame raginama amnestuoti buvusį Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos Lietuvos skyriaus vadovą Mykolą Burokevičių ir jos ideologą Juozą Jermalavičių. Jiedu laukia teismo Vilniuje už mėginimą jėga nuversti konstitucinę Lietuvos valdžią.

Seimo p-kas Česlovas Juršėnas pareiškė, jog "Jie apkaltinti už konkrečius nusikaltimus prieš Lietuvos valstybę ir teisėtą jos valdžią. Teismas nustatys jų kaltę ir atsakomybę"

Perversmininkų byla tyrę prokurorai tikisi, kad ji netrukus bus sprendžiama teisme. M. Burokevičius susipažino su visais 315 bylos tomiais ir baigai peržiūrėjo paskutinę garso ir vaizdo medžiagą.

Kiti kaltinamieji - Jonas Jermalavičius ir Ivanas Kučerovas su byla buvo anksčiau susipažinę. I. Kučerovas pernai dėl prastos sveikatos buvo paleistas iš kalėjimo ir dabar gyvena Baltarusijoje. Jei sveikata leis, jis atvyks į teismą Vilniui.

Rusija ir Baltarusija, netrukė pareigūnams savo teritorijoje sulmti M. Burokevičių ir J. Jermalavičių, tačiau atsisako išduoti ten besislapstančius daugelį kitų kaltinamųjų, dalyvusių sovietų kompartijos,

TOKI PAREIŠKINĄ GAVO AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA IŠ LIETUVOS MINISTERIO PIRMININKO

"Man, kaip neseniai paskirtam Lietuvos Respublikos Ministru Pirmininku, buvo malonu priimti sėkmės palinkėjimus, kuriuos ALT-os vardu perdavė p. Vytautas Jokūbaitis.

Vien tai, kad Amerikos Lietuvių Taryba turi savo nuolatinių ryšinių su Lietuvos Vyriausybe ir Seimu, rodo labai rimtą ALT-os nusiteikimą dalyvauti Lietuvos politiniame bei ekonominiame gyvenime, paremti Lietuvos valstybės ir užsienio politikos akcijas. Šias išeivijos tendencijas septintoji Lietuvos Respublikos Vyriausybė nuosirdžiai sveikina. Išeivija su savo politiniu, demokratinio bei ekonominiu patyrimu yra neįkainojama Lietuvos valdžios ir visuomenės pagalbiniame transformacijų procesuose, o taip pat akurtos valstybės pristatyme pasauliui.

Mes su ponu V. Jokūbaitiu apkalbėjome konkrečius klausimus, kur mes labai prašytume Amerikos lietuvių organizacijų paramos. Tai pirmiausia Jūsų pagalba, pripažįstant Lietuvos teisę būti NATO pilnateise nare. Nors aukšti Baltųjų rūmų pareigūnai yra davę garantijas, kad realiai nebus jokių eilių stojant į Šiaurės Atlanto sąjungą, gali atsitikti, kad Briuselyje ar Vašingtone ne visos Rytų ir Centrinės Europos valstybės bus traktuojamos vienodai. Manytume, kad jautriu JAV politinio gyvenimo metu - per rinkiminę kampaniją lietuviškos kilmės rinkėjai gali išreikšti savo pageidavimą žymiausiems Amerikos politikams.

Mums labai svarbi išeivijos parama, pristatant Amerikos kompanijoms Lietuvą, kaip perspektyvią investicijoms ir verslui valstybę. Nors Lietuvoje jau aktyviai veikia didelės Jungtinių Valstijų korporacijos, galimybės Amerikos investicijoms dar nėra išnaudotos. Mes labai pergyvename, kad biurokratijos, nerangumo ar tiesiog nepatyrimo apraiškos gadina mūsų vardą pasaulyje. Mes būsimė dėkingi, gaudami nuomones, ką Lietuvoje reikia keisti, kad mūsų valstybė atrodytų simpatingesnė.

Mes labai norėtume, kad Amerikos lietuvių organizacijos atkreiptų dėmesį į Lietuvos jaunimą. Turi išaugti nauja karta, kuri nuo pat pradžių turi būti auklėjama demokratijos ir laisvos rinkos idėjomis. Labai norėtume, kad išeivija tirtų galimybes siųsti Lietuvos jaunimą į Ameriką studijoms, stažuotėms. Labai norėtume, kad aktyviau į Lietuvą vyktų išeivijos jaunoji karta, kuri užkrėstų mūsų jaunimą veržlumu, iniciatyva, žiniomis.

Nors mano Vyriausybei dėl objektyvių priežasčių skirta nedaug laiko - tik iki rinkimų, labai norėčiau, kad šis periodas būtų pažymėtas Lietuvos ir išeivijos suartėjimo pėdsaku. Dar kartą dėkoju ALT-ai už bendramintiškumą tuo pagrindiniu klausimu".

Su pagarba :

Mindaugas Stankevičius, Min. Pirm.

Lietuvoje

PASKIRTAS AMBASADORIUS IZRAELYJE

Lietuvos ambasadoriumi Izraelyje paskirtas Romas Jonas Misiūnas, kuris daugiau kaip metus ten ėjo Lietuvos Laikinojo Reikalų Patikėtinio pareigas.

Jo kandidatūrai pritarė Lietuvos vyriausybė.

Naujasis ambasadorius yra 51 m. amžiaus, gimęs Švedijoje, baigęs istorijos ir politikologijos mokslų studijas Jungtinėse Amerikos Valstijose, mokytojavęs įvairiose aukštosiose mokyklose Amerikoje. 1990-92 m. jis dirbo konsultantu Lietuvos Aukščiausioje 2 psl.

armijos ir KGB samoksle, per kurį 1991 m. sausio mėn. 13 d. žuvo 13 taikių Lietuvos piliečių ir buvo šimtai sužeistų.

PER LIETUVĄ VERŽIASI NELEGALUS IMIGRANTAI

Nelegali kelionė iš Azijos ir Afrikos kraštų į Vakarų kainuoja nuo tūkstančio iki 25.000 JAV dolerių. Nusikaltėliai, kurie pabėgėlius pergabena - uždirba per vienerius metus milijoniškas sumas - apie 7 milijardus dolerių. Tik reikia stebėtis, iš kur tie bėgliai, palikdami nuskurdusį savo kraštą, vis dėl to suranda pinigų?

Tvirtinama, kad Rusijoje, Baltarusijoje ir Ukrainoje jau susikauptė apie

3 milijonai tokių pabėgėlių ir per Baltarusiją, pro Lietuvą, bandys patekti į Vakarų Europą.

Kalbama apie pasienio sustiprinimą su Baltarusija, bet kaip ir daugeliu kitų atvejų - tik tai kalbama ir vis dar maštoma...

KNYGNEŠIŲ DIENA

KOVO 16-toji Lietuvoje buvo minima kaip Knygnešio Diena. Ji sutampa su garsiojo knygnešio Jurgio Bielino 150-ju gimtadieniu. Skelbiama, kad sudarinėjamas knygnešių sąrašas, o jų pavardės bus iškalios paminkle, Kauno Karo Muziejaus sodelyje, taip pat ruošiamas knyga apie juos.

Anicetas Čepė TREMTI- /nukelta į 3 psl. /

/.....atkelta iš 2 psl./
KNYGNEŠIŲ DIENA

NIO nr.12 rašo:..."Labai norėčiau, kad į knygnešių sąrašą būtų įtrauktas mano senelio pusbrolio Jonas Čepė.

Mūsų senelis Juozapas Čepė ne kartą pasakojo, kad Jonas Čepė iš Rytprūsių, iš Tilžės atveždavo lietuviškų knygų ir medžioklinių šautuvų. J.Čepė gyveno Vilkatupės k., apie 0,5 km nuo Žukauskų k., kur gyveno Juozapas Čepė(dabar Anykščių raj.).

Gal Jono dėka senelis mokėjo skaityti, kas tuo metu buvo reta, turėjo lietuviškas kantičkas, iš kurių kaip kantorius vedė giesmes.

Gaila, kad kantičkos neišliko. 1947.12.29 d.mus tremiant, jas su kitomis knygomis, žurnalais ir pavelskais sribai (o gal ir kareiviai) kieme sudegino. Sudegino ir didelį, sulankstomą į knygą su medžiaginiu pamušalu Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės - iki Juodosios Jūros žemėlapi. Gal ir jis buvo J.Čepės atneštas. Tuokart sudegino ir knygą su Jurgio Savickio autografu. Ją mano tėvui J.Savickis buvo padovanojęs, kai jis, karo belaisvis, valtele iš Vokietijos buvo pabėgęs į Daniją ir čia 1918-1919 m.Lietuvos atstovybės globojamas".

Be abejo, jeigu čia išeivijoje yra žmonių, kurių šeimoje buvo knygnešių, gali parašyti "Tremtinio" redakcijai: "Tremtinys",Laisvės al.39, 3000 KAUNAS.

PAMINĖJO 200-TAJI
"TREMtinio" NUMERĮ

Lietuvos Politinių Kalinių ir Tremtinių Sąjungos savaitraštis TREMTINYS š.m.kovo mėn.išleido 201-ąjį numerį.

200-tojo numerio proga buvo surengtas pokalbis, kuris buvo naudingas ir idomus, patiekta eilė sumanymų, skaitytojų pastabų. Redaktorius R.Jurelionis aptarė laikraščio turinį

ir leidybos eigą, pasidžiaugė gaunamais laiškais ir išgiliojo kritines pastabas, nes jos padeda gerinti laikraštį.

Bendra pokalbių išvada-"Tremtinys" ir toliau privalo būti visų politinių kalinių ir tremtinių tribūna. Buvo siūloma bendrauti su Rusijos, Estijos demokratinėmis jėgomis, daugiau vietos skirti išeivijai, vienyti visus, siekiančius gydyti Lietuvos gyvenimo žaizdas, besistengiančius stiprinti Lietuvos nepriklausomybę. Vilnietis E.Vodzinakas, specialiai atvykęs į susitikimą, siūlė mažiau spausdinti ilgų straipsnių, mokyklose steigti išvežtųjų mokytojų, kurie per sovietinį genocidą ypač nukentėjo, muziejėlius. Mokyklos, jaunimo problemas kėlė ir kiti skaitytojai, pareikšdami nuomones, kaip sudominti jaunimą skaityti TREMTINĮ.

Seimo narė V.Bredienė negalėdama pati atvykti, pasisakė telefonu, pagirdama sarkazmo vengimą rašant apie asmenis, kurių veiklai nepritariama.

Visi dalyvavusieji tikisi vėl susitikti ir pasikeisti nuomonėmis, nelaukiant kitų 200-tų numerių.

APIE LIETUVIUS
ANGLIAKASIUS

rašo "Tremtyje", Nr.12 (201) Jonas Barščiauskas,

"VORKUTOS anglies kasykla." Kapitalnaja Nr.1" priklausė griežto režimo lageriui. Dauguma kalinių buvo nuteisti 15-20 metų katorgos, kai kurie jų 25 m.pataisos darbu. Buvoome jauni, bet daugelis neatlaikė nežmoniškų gyvenimo sąlygų ir sunkaus darbo. Ypač daug mirė 1945-1946 metais. Daugelis kentė sunkią katorgininko dalią. Labai norėčiau sužinoti, kaip susiklostė likimas šių mano draugų: Stepono Rudzionio, buvusio Jonavos raj. Gegužinės bažnyčios klebono, su kuriuo teko sykiu keletą metų dirbti ir miegoti ant vieno gultų;

Jono Misiūno-Zaliojo Velnio, dirbusio prie statybos darbų mieste; kasyklos medpunkte dirbusio Vytauto Svilos; Laugalio; Kosto Aleliūno, agronomo nuo Kauno, su kuriuo keletą metų teko dirbti vienoje brigadoje.

Aš buvau nuteistas už pabėgimą iš armijos, vėžant į frontą, kai buvau atsidūręs per 40 km nuo gimtųjų namų. Man visą laiką kirkbėjo mintis pabėgti, priešui nepadėti. Taigi vienas iš komisijos narių, svarstant mano likimą lageryje, sakė man, kad gerai padariau, išėjęs į armiją, tik esą reikėjo kariauti ir būčiau savo kraują išpirkęs savo kaltes. Man užvirė kraujas, ėmiau su juo ginčytis, kad vienas tropliai kariavęs ir kojos netekęs žmogus su manimi jau dešimtį metų neša katorgos naštą, tad ar jo kraujo buvo mažą? Tie mano žodžiai buvo lemtingi.

Tuo metu lageryje buvo apie 1200 lietuvių.

● TARPTAUTINIAME EKSLIBRISTŲ KONKURSE, skirtame pažymėti 50-mečiui nuo II-jo Pasaulinio Karo pabaigos (1945-1995), dalyvavo 114 dailininkų iš 24 pasaulio valstybių.

Jų tarpe - 3 lietuviai: Alfonsas Čepauskas, Antanas Kmieliauskas ir Marius Liugaila.

Specialų jury prizą gavo M.Liugaila.

PAŽANGOS KELIU
"PLUNGĖS GRŪDAI"

ELTOS pranešimu, Akcine Bendrove "Plungės Grūdai" pradėjo modernizuoti maistui skirtų grūdų džiovinimo technologiją. Iki naujojo derliaus nuėmimo tikimasi sumontuoti žemės ūkio bendrovės supirktus nenaudojamus irengimus.

"Mūsų įmonės paskirtis gaminti kombinuotus pašarus, tačiau kol kas panaudojame tik apie 1/3 pajė-

gumu,- sako bendrovės valdybos pirm. Stasys Piepalius. Kaime mažėja gyvulių skaičius, todėl žemdirbiai vis mažiau perka pašarų. Norėdami iki geresnių laikų išsaugoti bendrovės darbuotojus, imamės bet kokių pėlingų darbų. Patys auginame kiaules, gaminame mėsos produktus, malame miltus, kepame duoną, siuvame darbo drabužius, prekiaujame 8-niose firminėse parduotuvėse".

Grūdų perdirbėjai įrengė savo garo katilą ir vietinę patalpų šildymo sistemą. Bendrovė "Plungės Grūdai" pernai gavo 1,5 ml.litų pelno, akcininkams priskaičiavo neblogus dividendus.

MCDONALD RESTORANAS
VILNIUJE

Atvykę į Lietuvą, VILNIUJE,šalia geležinkelio stoties pradėjo veikti pirmasis Lietuvoje McDONALD'S restoranas. 99-iems metams išsinuomavo maždaug 35 arų sklypą Lietuvos firma "Arlanda", JAV koncerno "McDonald's" vardu.

Visus statybos, montavimo darbus atlieka generalinis rangovas - Lietuvos firma "Arlanda".

Virtuvėje dirbs apmokytieji Lietuvos virėjai.

Numatoma, kad tokie restoranai veiks ir kitose Lietuvos vietovėse.

Liepos pabaigoje Gedimino prospektu 15 nr. pradės veikti kitas "McDonald's" restoranas, -jo partneriai -kitos Lietuvos firmos.

Tikimasi kad naujieji restoranai bus populiarūs, nes tokie jie pasidarė Latvijoje ir Estijoje.

Iš viso pasaulyje JAV koncernas "McDonald's" turi 19.000 restoranų.

Kiek iš nuotraukos galima spręsti, atrodo jog nebus tokių amerikietiškaireksmingų "vartų", iš tolo lendačių į akis ir visai nebūtų tinkamas lietuviškajam miesto peizažui.

Po dviejų savaitių jau veiks "McDonald's" restoranas

Vlados Inčiūtės nuotr.

AFERISTAS BANDĖ
PRISIPLAKTI PRIE
ŠILUTĖS APYLINKĖS
SAVIVALDYBĖS

Konservatorių-TS-frakcijos surengta vieša apklausa buvo pakviesti Šilutės apylinkės meras Šarūnas Laužikas, savivaldybės administratorius Alvydas Paplauskas, Tėvynės Sąjungos Priežiūros K-to pirm. Algirdas Katkus.

Š.m.balandžio mėn.2 d., 9 Šilutės a-kės tarybos nariai pasirašė nepasitikėjimo pareiškimą merui Laužikui, kadangi jis sudarė darbo sutartį su Albinu Ragaišiu, anksčiau teistu už plėšikavimą ir kitus nusikaltimus. Šiomet jo ieškojo ekonominė policija. Šių metų kovo mėn. 26 d. A.Ragaišį, save pavadinusi mero patarėju ekonomikos klausimais, Šilutėje sulaukė policija. Kratos metu jo nuomojamame bute rasta sprogmenų ir koviniams ginklams skirtų šovinių.

Meras paaiškino, kaip A.Ragaišis bandė įsiūlyti ekologiška švartų atliekų panaudojimui įvesti technologiją ir supažindino su A.Ragaišio įvairiais bandymais pasinaudoti galima užimta pozicija savo tikslams.

Plačiau apie tai parašyta "Lietuvos Aido", balandžio mėn. 12 d. laidoje. Meras teigė, kad jei Ragaišis veikė ne savanaudiškai tikslais, tai gali būti, kad buvo bandoma sukompromituoti savivaldybę, kaip nekompetentingą ir nesugebančią dirbti.

Meras laiku kreipėsi į Vidaus Saugumo Departamentą ir į Vidaus Reikalų Ministeriją, tad Ragaišį ir jo padėjėjus avantiuristus pavyko greitai išaiškinti.

Nei Šilutės apylinkės (rajono) Konservatorių Taryba, nei priežiūros komitetas nereikalavo, kad meras atsistatydintų.

Ši istorija turėtų netrukus paaiškėti.

TRIJULĖS IŠ LIETUVOS
PARODA PASAULIO
LIETUVIŲ CENTRE
LEMONT'E, IL.,JAV

Sumaniai Dalios Šlenienės vadovaujamajame Lietuvių Dailės Muziejuje, kuris randasi Pasaulio Lietuvių Centre, Lemonte, JAV vyksta paroda:Viktorijos Daniliauskaitės 44-ųjų linoraižinių serija "Baltai". Ji pasisako, kad ši serija sukurta 1988-1992 m., ir tų kurinių formų pagrindas -"archeologiniai radiniai Lietuvoje ir Latvijoje, baltų gyvenamose vietose, gaminti dar prieš Kristaus gimimą. Pagal konkrečius naudotus daiktus iš medžio rago, kaulo, gintaro stengiausi suprasti žmogaus gyvenimą, jo galvoseną. Bandžiau rasti būdingas pirmųjų daiktų formas, kurių struktūra ir meninė išraiška būtų artima ir šių dienų žmogui".

Dailėtyrininkė Ilona Krutulytė savo aptarimuose pabrėžia, kad šioje serijoje daug nedidukų temų, kurias sudaro dažniausia trys keturi darbai. Juose dailininkė domina vieno kurio pasirinkto motyvo variacijos, jo kitimas, įvairovė. Atrodytų iš tos pačios formos gimsta kryžius, medis, paukštis, žmogus, kalavijas, įvairiausiomis reikšmėmis šakojasi konkretus motyvas (kardas-augalas-kaulinis žeberklas). Retsykiais žmesteli lyg ir žmogaus figūra, atpažįsti gyvates, divgalvio mitologinio paukščio silueta.

Dalis jos darbų buvo eksponuoti Rygoje, pasaulyje miniatiūrų trienalėje Prancuzijoje, tarptautinėje mažosios grafikos parodoje Toronte. Ji kuria ir didelio formato lakštus, yra gavusi žymenių, darbų turi įsigyti Lietuvos muziejai, Čiurlionio Dailės Galerija Čikagoje ir atskiri kolekcionieriai.

KARALIUS MINDAUGAS IR DIDŽIOJI LIETUVOS
KUNIGAİKSTYSTĖ / t e s i n y s /
(J.J. B.)

ILIADA (I giesmė) irgi mini "Šventos Galvos ženklą" ar Sauluvą, kaip tai aprašo Homeras. Tauta, atėjusi prašyti pas Viespatį užtarymo prieš g r a i k u s , gauna PERKŪNO pažadą: "Pažadui išpildyti Tavo norus, duodamas Tau mano Šventos Galvos ženklą; nes nėra mano galioje atsaukti pažadus, antspauduotus mano Šventos Galvos ženklų".

Tą patį Saulės Valdovų ženklą (spindulių karūną) galime matyti ir ant Makedonijos karaliaus Pilypo karsto. Jis randamas ir ant prūsų vyriausios vėliavos, kuri per nesusipratimą nebuvo kryžiuočių sunaikinta, bet kaip karo gorbis - pakabinta jų pilyje, kaip išpušto pasididžiavimo simbolis. Vėliavoje išsiuvinėtas Deivio PERKŪNO atvaizdas, vainikuotas mūsų tradicine sauluva, kurią matome ir VOLUINŪNO imperatoriaus pinigė, bei prieš Kristaus laikus "Saulės valdovų" paminkluose, kas sklandžiai suriša Prūsijos valdovų dinastiją su mitristine (Apolono - Mitros) plieno spindulių karūna apie 3000 metų atstu.

Laikydamas save paskutinio faraono paveldėtoju, kuris ouvo išvarytas iš persų, Aleksandras parpuola ant žemės prieš Nectanėbo statulą, ją apkabina ir prisilietęs lūpomis nori išgauti šio paskutinio įkvėpimą (tarsi nemirtingos sielos alsaviną). Virš Medinet-Abou šventyklos durų Egipte yra toks įrašas: "C'est le Soleil, qui a fait tout ce qui est, et rien n'a été fait sans lui jamais", tai ką Šv. Jonas sakė apie Kristų tik 14 šimtmečių vėliau...

Imperatorius JULIEN, tuoj po Konstantino (kuris priešė krikštą prieš pat mirtį ir paskelbė krikščionybę imperine religija) pakeičia jo "Labarum" (su ženklais išreikšiančiais Kristų) S a u l u v o s standartu, su įrašu "Soli invicto". Jo kariai kiekvieną sekinadienį, kaip ir prie Aurelijaus, turėjo melstis "Į Dievą, kuris duoda pergalę", t.y. saulę. Pas oridius Saulė buvo visagaliu supernatūralaus Dievo simbolis (le symbole de la déité suprême), matomas Kūrėjo simbolis - (le symbole visible du Créateur) (J.N. Angeloert, Les Mystiques du Soleil, Geneve, 1971, p. 22, 145).

Viena iš daugelio Berlyno muziejuje randamų statulų (stela) turi sekantį įrašą: "Dievo sūnus", kur taip vadinama Saulė. Ant Brandenburgo vartų buvo įrašas "SAULE SIEG" (iš kur jie tai paėmė?). Bendrai imant, kaip sako Ch.L.Th. Pichel, Aisčių tautos paveldėtojai buvo žinomi kaip "The Royal House of the Sun dynasty" ir dėvėjo Sauluvos simbolį kaip šios dinastijos ženklą (sparnuotos Saulės ar Aro - dievo paukščio, pasiuntinio ženėn).

Gemuvalolio antspaudas 14 šmt. prieš Kristų.

1996. IV. 30

Iškasena iš Buyuk Kale, T. Beran, "Die hittische Glypie von Bogazkoy" antspaudas įrašas (šplink): "Didžiojo Kunigo (Ge)muva Tolio (Muvatalio) antspaudas, sūnaus (Ge)mar'ulio (Mursilio) karalių karaliaus, didvyrio, dievų numylėtinio: Saulės Dievo (Mits) sūnaus, Perkūno, Apsaugos Dievų".

Virš kairės Dievo rankos: "Didysis dangaus Deivys Perkūnas (Apsigaubęs tiara), o po kaire Dievo ranka: "Didžiojo Deivio Majestotas" (Sauluva- sparnuotoji saulė ir trijų aukurų simboliai). Kairėje pusėje, grupės užpakalyje (užrašas):"Karalių karalius (Ge) Muva Tolius".

Simbolika (ženklų reikšmė):

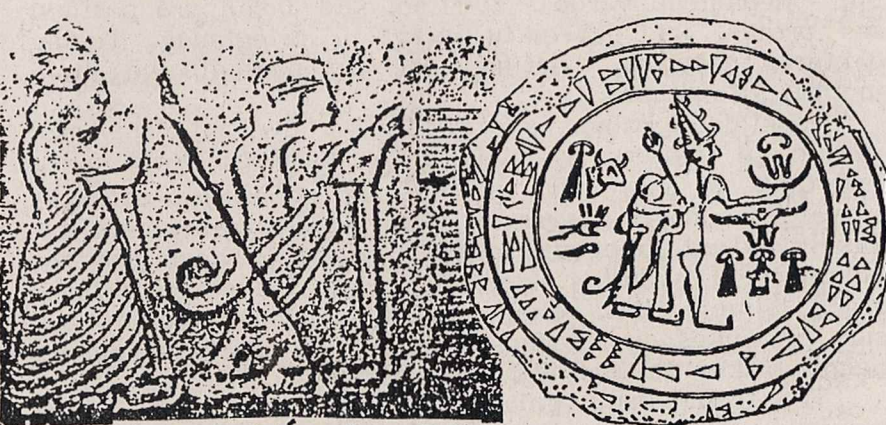
Didžiojo Kunigo (aisčio) arba Karalių Karaliaus (Basilėjaus, Imperatoriaus) antspaudas tik iš 14 š. pr. Kr.: - Jis taip pat vadinamas Mitros (Saulės) Dievo sūnu.

- Šone karaliaus stovi Deivys PERKŪNAS, apsigaubęs tiara, ant jo galvos paties aukščiausio laipsnio religijoje "karūna".

- Po Perkūno Deivio kaire ranka matyti jo sostas: trys aukurai su Sparnuota Saule (Sauluva) virš jų.

- Karalių Karalius ar D. Kunigas (Ge)Muva TOLIS (Muvatalis) apgaubtas dešine Perkūno Deivio ranka, kuris laiko iškeltą Krivulę (kreivą lazda) kaip valdžios simbolį, kunigai užkardavo besispiriančiai aukai tą kablį ant kaklo, atitemptamį ją prie aukuro... Karo atveju krivulė būdavo nešama po liudį- atsisakius mobilizacijos, reikėdavo atsakyti "kaklu!"...

- Abu nešioja jų religijai naudotus rietais priekiais "batukus".

Arnuvandas ir Tauligaila atnašauja

8. Didysis Deivys (Krivų Krivaitis) ir simbolika

Kaip pastebėjome iš Mindaugo antspaudų (vaškui), jis norėjo save tituluoti ne vien Didžiuoju Kunigu, bet ir Dvasios Deiviu, t.y. tapti Krivų Krivaitiu. Jei pirmojo titulo igijimui pasipriešino RINGAUDAS (kuris buvo jo nužudytas už tai), tai antrojo titulo igijimui pasipriešino Krivų Kolegija (tarsi Šv. Sostas Vatikane). Apie tai Ch. L. Th. Pichel taip atsiliepia: "Mindaug feared the powerful position of the Aistian Elders (Aryans), who were responsible for perpetuation of the c u s - t o m s , and had sole j u r i s d i c t i o n in all

matters of litigation within these nations. In this delicate situation Mindaug conceived a plan whereby he could attain the desired kingship without provoking the Elders (Krivius, tarsi vyskupas) or destroying their time-honored custom of inheritance" (paveldėjimo tradiciją).

Paveldėjimo tradicija buvo šventas dalykas ir tik kilę iš garbingų šeimų galėjo ją pasinaudoti, ne žmogžudžiai ar tautos išdavikai, ar prisiėmę svetimą krikštą, kaip Mindaugas ar vėliau Jogaila. Kuomet Krivai parodė nepasitenkinimą prieš katalikišką karalių, tai (Mindaugas griebėsi Bažnyčios išteigtos politinės prerogatyvos - kad Žemaitija "neegzistuoja" ir jis, kaip ankstesni Šv. Romos Imperatoriai, gali elgtis su jais kaip nori ... ir atidavė dalį Žemaitijos Kalavijuočių Ordinui, o kitą dalį -

jo asmeniškam patarėjui Lietuvos vyskupui Kristijonui (Lietuva dar neapėmė tada Žemaitijos, nei Jotvingijos, nei Prūsijos, nei Livonijos, nei Rasenų žemių, tik Aukštaitiją). Tai tiek apie jo svajones tapti "Didžiuoju Kunigu" ir "Dvasios Deiviu"... pasiliko tik paprastu karaliumi...

Paminėtina tik šioje Mindaugo Imperijos karūnoje paslėptas mažytis, vos išžiūrimas kryželis. Tai greičiausiai jau daug seniau vartoto antspaudas "pataisymas", kuris tiksliai datuoja įvykį: tai 1250 metai - mūsų Viešpaties krikštas, atliktas ta paties vyskupo Kristijono. Toji apeiga tačiau buvo greitai užmiršta, nes matyt Mindaugas dar laiku susiprato, jog taip buvo planuojama perleisti visą Imperiją popiežiaus nuosavybėn. Ar ne taip atsitiko su kvailu Vidurinių Prūsų (Vandolių, Wenden) kunigaikščiu DAUGONIU (po krikšto Miesko) bei Šv. Vladimiru? A. Voldemaras (La Lithuanie et ses Problemes, p.129) mini tariamai "suklastotą" VISŲ MŪSŲ ŽEMIŲ DOVANOS AKTĄ popiežiui, kurio pats Mindaugas pasibašėjęs vėliau atsiskakė...

(Bus daugiau)

3 psl.

Lietuvoje

ORIGINALIAI
PAGERBTAS POETO
MARCELIJAUS MARTINAI-
ČIO GIMTADIENIS

Šių metų balandžio 1-oji sutapo su garsaus Lietuvos poeto ir nemažiau žinomo literatūros dėstytojo 60-tuoju gimtadieniu.

Jo poema apie žemaitį Kukutį padarė ir patį Kukutį ypatingu personažu. Vilniaus Universiteto filologai ir pagerbė iškartu do asmenis- patį poetą ir jo personažą, atkūrė Sarbievijaus kieme kukutišką aplinką. Ant filologų beržo pakabino supuokles, lietuvių literatūros katedra buvo paversta į žemaitišką trobą, o Sarbievijaus fontane vaišių arbata ir kiti tostams skirti gėrimai lydėjo Universiteto profesūros linkėjimus poetui sukartuvininkui Marcelijui Martinaičiui.

Popiet Universitete buvo surengta spaudos konferencija tema "Naujoji lietuvių literatūra" ir paskelbti studentų kūrybos konkurso rezultatai, įteiktos vardinės Kukučio premijos.

Po spaudos konferencijos sukartuvininką sveikino poetas Jonas Strielkūnas, Lietuvių literatūros katedros darbuotojai, o Filologijos fakulteto dekanas K. Urba jam įteikė molinį varpelį.

Po to Rašytojų Sąjungos patalpose vyko Marcelijaus Martinaičio kūrybos vakaras ir supažindinta su naujausia jo knyga "Atverta".

KAMINKRĖTYS

I. B. Singer

Trinktelėjimas trinktelėjimui nelygu. Trinktelėjimas per galvą - ne juokas. Smegenys - toks jau dalykėlis, antraip žmogaus siela smegenyse negyventų. Argi siela būtų žmogaus galvoje? Kodėl ne kepenyse arba, atspėjant, žarnose? Bet žmogaus sielą matai akyse. Akys - tai maži langeliai, kad siela galėtų žiūrėti į pasaulį.

Buvo toks mūsų mieste kaminkrėtys, pravardžiuojamas Juoduojų Jašium. Visi kaminkrėčiai juodi - o kokie gi dar galėtų būti? - bet Jašius buvo sakytum toks gimęs. Jo plaukai buvo dervos juodumo ir kaip iš vielų. Akys irgi juodos, o suodžių nuo odos jam niekad švariai nebūtum nuplovęs. Švietė tik dantys. Ir jo tėvas buvo miesto kaminkrėtys - Jašius paveldėjo tėvo amatą. Jis jau buvo suaugęs vyras, bet nevedęs ir gyveno su savo sena motina Maciechova.

Ateidavo pas mus kartą per mėnesį basas, kiekvienas jo žingsnis palikdavo ant grindų juodą pėdsaką. Mano, amžinatils, motina išbėgdavo jo pasitikti, kad jis tik toliau nebeitų. Kaminkrėti išlaikė miestas, bet kai baigdavo darbą, moterys kartais duodavo graši ar duonos kampą. Toks buvo paprotys. Vaikai nuo jo slėpdavosi, nors jis niekados niekam nebuvo padaręs bloga. Ir kol jis buvo kaminkrėtys, kaminau niekad neužsidedavo. Sekmadieniais, kaip ir visi katalikai, jis nusiprausdavo ir su motina eidavo į bažnyčią. Betgi nusiprausęs tapdavo dar juodesnis, gal dėl to už jo niekas netekėjo.

Vieną pirmadienį - atmenu, lyg tai būtų vakar, - įėjo Feitelis Vandens Nešėjas ir pasakė mums, kad Jašius nukrito nuo Tevjės Borucho stogo. Tevjė Boruchas turėjo dviaukštį namą turgaus aikštėje. Visiems buvo gaila mūsų kaminkrėčio. Jašius visados laipiojo stogais guviai tarsi katinas, bet jeigu jau žmogui yra lemta nelaimė, jos neišvengsi. Ir atsitik tu man taip, kad anas namas buvo dar ir aukščiausias mieste. Feitelis sakė, kad Jašius susitrenkęs galvą, bet nelūžusi jam nei ranka nei koja. Kažkas jį pargabenęs namo. Jis gyveno priemiesty, prie miško, apgriuvusioje lūšoje.

Ejo laikas, niekas nieko apie Jašių nebegirdejo. Kam gi čia rūpi kaminkrėtys? Jei jis jau nebegali dirbti, miestas pasisamdys kitą. Ir vieną dieną vėl atėjo Feitelis su dviem kibirais vandens ant tų savo naščių ir pasakė mano motinai: Feige Breine, ar jūs girdėjote naujieną? Jašius Kaminkrėtys skaito žmonių mintis". Mano motina nusijuokė ir nusispjovė. "Kas čia per juokai?" - paklausė ji. "Jokie čia juokai, Feige Breine, - atsakė jis. - Visiškai ne juokai. Jis guli sutvarstyta galva ir išvelgia visų paslapčius". Mano motina ėmė bartis: "Gal jau pačiam pasimaišė?" Netrukus apie tai šnekėjo visas miestas. Trinktelėjimas per galvą Jašiui atpalaidavo kažkokį varžtelį galvoje, jis pasidarė aiškiaregys.

Mieste buvo mokytojas Nikodemus Mekelis, jis paskelbė, kad Jašių atsiuntė Dievas. Tačiau tai negirdėtas dalykas! Jeigu trinktelėjimas per galvą galėtų paversti žmogų aiškiaregiu, tai kiekviename mieste jų būtų šimtai. Bet žmonės ėjo pas jį ir viską matė savo akimis. Būdavo, kas nors išsitraukia iš kišenės saują monetų ir klausia: "Jašiau, ką aš čia turiu rankoje?" Ir Jašius jam atsakydavo: "Tiek ir tiek trigrašių, tiek ir tiek pinigėlių po keturis ir po šešis grašius, tiek ir tiek kapeikų".

4 psl.

UŽDARYTA KAIMO MOKYKLA

Kieme mus pasitiko išprotėjusi ožka. Užpuolė ji automobilį. Nuo malkinės šliužė pro šulinį link durų...

Už ką mokyklą šitaip nubaudė? - Skylėtus skalbinius plevėna vėjas krepšinio aikštelėje, kur lankas pakrypęs liko nuo tadą, kai ėjom mokslus. Pro dilgėles vos matės buvęs klasės langas, apiburbėjęs, užkimštas pagaive...

- Ko? Dar ką pavogstel? Čia nieko mēr!- tarp varnalėšų senė pamačiau, suskretusią - ano pasaulio reginį...

Šiltam laike čia mokytoja mus: "Greičiau! Greičiau!". Jauna, kaip Dievo motina, per langą persisvėrus, ragino. Mes sviedinį skubėjom perduoti iš rankų į rankas taip, kad matytų atokiau sustojusios mergaitės. Iš knygų atverstų kažką skubėdavo išmokyti vėjas... Kas

moksliui atsitiko? Nuo kaitros apkvaitęs, priklydęs vėjas šiurpina prie tako varnalėšas. Iš degradavusios botanikos lapus išplėšus, gamta sumaišė augalus, nebeskiria jų veislių. Kas anatomijai? Su veršio galva moteris pagimdė vaiką, pastojusi nuo Stalino paveikslo...

Prieš nebūtį sukilę augalai įveikia apleistą kiemą, svirno pamatus - baisus čia jų vešlumas - kaip galva debilo - jie apgula apleistus griuvėsius...

Kas sintakse, padovanotai Viešpaties, ant dobilo kas bitei, kas žmonėms, jų gyvuliams? Kur žuvis? Nusekus šlyna kartais dar išplauna kraujo - pavasarį nuvirto su skardžiu po karo žuvęs: jo kaukolę tarp padangų ištrigusią vanduo skalauja...

Kur kirminai? Kas mirusį pavėrs į dulkes? O kur jų lervos, išverstos artojo su velėna? Iš knygų išbaitytas varnų pulkas taip klykia, lyg užuosdamos žmogieną. Didžiulės geležinės kaulės išrausė dirvonus - su moliu išverstos raudonos žemės iščios...

Kas geografijai? Spygliuotos vielos, zonos - ar vėl kada gramatika sugrįž čia? Aštrių snukių anubis ant ganyklos stulpo, Egipto sausvėjai gyvybę žemėj sulpia...

Ožka mus puola, gindama neturtą, kaip kelią į mirties pasaulį - durų angą. Vešli, debiliška botanika - apkurto: ją bites ir vabzdžiai iš tolo lenkia.

Sargauti palikta per kiemą šliaužia senė prie sudūlėjusių, seniai išmirusių skalbinių. - Ko reikia? Dar pavogstel - mus iš kiemo gena. - Jau nieks negrįžta mirt - kas liks iš kapinių?

Marcelius Martinaitis

Monetas suskaiciuodavo - viskas apsakytą kuo tiksliausiai. Kitas, žiūrėk, paklausia: "Ką aš veikiu prieš savaitę šituo laiku Liubline?" Ir Jašius atsakydavo, kad anas buvo užsukęs į karčiamą su dviem vyrais. Tuos vyrus nusakydavo taip, lyg jie būtų stovėję jam prieš akis.

Kada miesto valdžia ir gydytojai išgirdo tas šnekas, paknopstomis atbėgo. Maciechovos pasiūrė buvo ankšta ir įlinkusiomis lubomis, svečių kepurės jas net siekė. Jie puolė jį tardyti, o jis, pasirodo, iš tikro viską žinojo. Kunigas žmonės ėmė šnekėti, kad Jašius yra šventasis. Nedaug bereikia, ir jie ims vežiotis Jašių į maldininkų kalvarijas kaip kokį šventą paveikslą. Bet daktaras sakė, kad jo negalima judinti. Be to, Jašius nebūdavo Dievo namuose toks jau dažnas svečias, nebent sekmadieniais pasirodydavo.

Ką gi, jis guli savo kertėje, kalbėdamas kaip ir kiekvienas gatvėje sutiktasis, valgo, geria, žaidžia su motinos šunimi. Betgi žino viską: ką žmonės turi švarkų kišenėse, kur štai šitas paslėpė pinigus; kiek anas užvakar per butelį karklą išvarė.

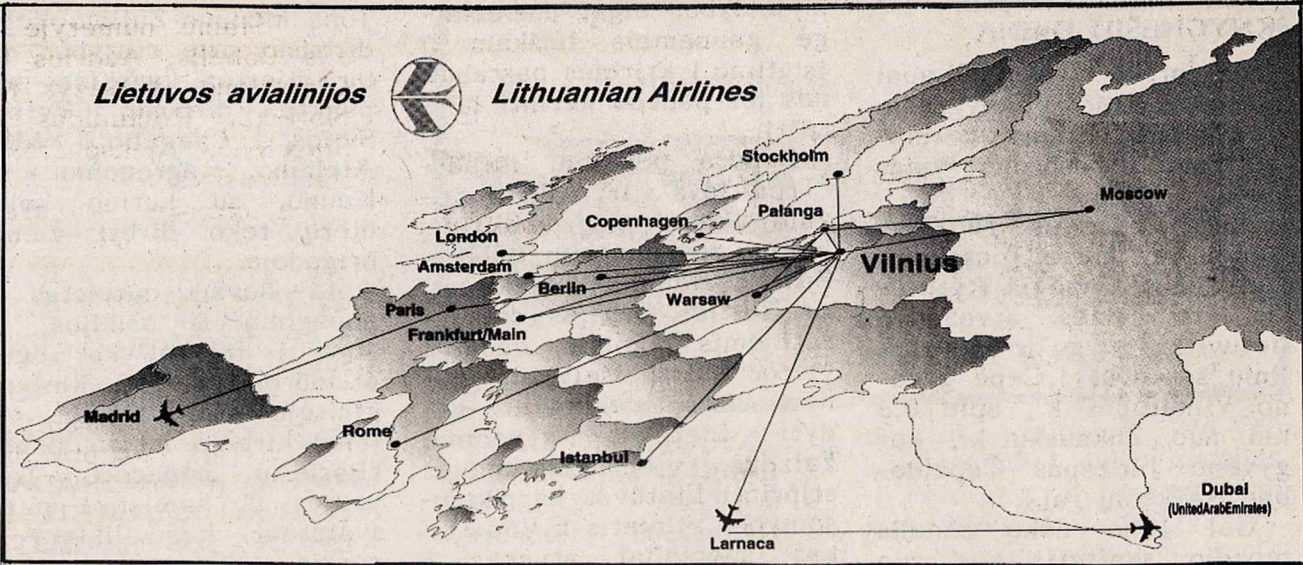
Pamačiusi minias lankytojų, motina Maciechova ėmė prašyti kaip už bilietus - nuo galvos po kapeiką. Ir visi mokėdavo. Gydytojas parašė laišką į Liubliną, o miesto burmistras nusiuntė tą - kaigi tas daiktas nunai vadinas - raportą; ir pas mus apsilankė dideli žmonės iš Zamostės ir Liublino. Žmonės šnekėjo, kad netgi gubernatorius atsiuntęs savo igaliotini. Burmistras išsigando ir liepė pašluoti gatves. Net ir Rotušė buvo skubiai išbalinta. O visa tai dėl ko? Dėl Jašiaus Kaminkrėčio. Gitelio, užteigęs laikytojo, namuose kilo sąmyšis - argi kas nors kada nors buvo susapnavęs apie tokius aukštus svečius?

Visa delegacija iškilo į Jašiaus lūšną, išklausinėjo jį. Nuo to, ką Jašius pasakė, valdininkams ėmė drebėti kinkos. Ką ten gali žinoti, dėl ko valdininkams dreba kinkos? Jie visi mėgo kyšius, ir Jašius jiems viską išsklėjo. Ką toks kaminkrėtys supranta? Svarbiausias iš visų svečių - nepamenu vardo - tvirtino, kad Jašiui yra pasimainęs protas, kad jį reiktų išvežti į prieglaudą. Tačiau daktaras nesutiko, tvirtindamas, kad paciento negalima judinti, kitaip mirs.

Pasklido apkalbos, kad gubernatoriaus igaliotinis susivaidijo su daktaru ir juodu kone susipešė. Betgi mūsų gydytojas ir pats buvo pareigūnas: gubernijos daktaras ir valdybos narys. Vyras jis buvo nepalenkiamas - niekas ir niekad jo nebūtų papirkę, todėl jis nesidijojo tos kaminkrėčio vidinės akies. Trumpai šnektant, daktaras ginčą laimėjo. Bet vėliau igaliotinis raportavo, kad Jašius nesveikas, ir tikriausiai apskundė daktarą, kadangi neigai trukus perkėlė jį į kitą apskritį.

Tuo tarpu Jašiui galva sugijo, ir jis vėl ėmė valyti kaminus. Bet išsaugojo ir tą keistą savo sugebėjimą. Užeis, būdavo, į namus, savo grašio, o moterys klausia: "Jašiau, kas ten, sakyk, kairiame stalčiuje?" arba "Atspėk, ką čia turiu saujoje?", arba "Ką aš vakar valgiau vakarienės?" Jis pasakydavo viską. Moterims idomu: "Jašiau, kaip tu sužinai tokius dalykus?" Jis tik pečiais gūžteli: "Žinau ir tiek. Dėl to, kad esu galvą trinkelėjęs". Ir paliesdavo pirštu smilkinį. Jį būtų buvę galima vežioti po didmiesčius, ir žmonės bilietus pirktų, kad galėtų Jašių pamatyti, bet ar kam rūpi tokie niekai?

Mieste gyveno keletas vagių. Jie išvogdavo iš palėpių skalbinius ir apskritai bet ką, ką tik pasiekdavo jų

VYRAI GĖRĖ...

"Lietuvos Ryto" š.m.kovo 22 d. laikraštyje Nr.68, straipsnyje Seimo nariai siūlo gegužės pirmąją paskelbti švente", parodė, kad maža prisigerti per Moters, Valentino dieną, kad jau atėjo laikas atgavinti "pijanką" Gegužės pirmąją. LDDP frakcijos nariai N.Germanas ir G.Paviržis siūlo švenčių dienu sąrašą papildyti Gegužės 1-ąją, Tarptautine darbo diena.

Ar verta? Juk demokratine darbo partija ne tik Lietuvai, bet ir pasauliui parodė, kokia ta "darbo diena". Nejaugi frakcionistai galvoja, jog su šios dienos pagalba Lietuvoje sumažės bedarbių eilės. Ko juoktis iš nelaimingų žmonių, kuriems jau duonos riekė tapo problema. Gal ir tikslinga būtų šią šventę švesti, jei visas Seimas, Valdžia, būtų komunistai, neokomunistai, mafiozai atiduotų savo turto vargstančiai darbo liaudžiai, kurią apgavo, apspjaudė ir paliko gyvenimo kryžkelėje. Tačiau įteisingi girtuokliavimą vargšų sąskaita, tai jau nusikaltimas, už kurį turi būti nubauti visi, kuriems ši sovietinė šventė dar sukelia nostalgiją.

Sovietų palikuonys Lietuva sunaikino, pavertė elgetomis ir galiausiai nusprendė prigrindyti...degtinėje. Ar kada Lietuvos žmonės matė tiek butelių su tokiomis etiketėmis ir tokiu turiniu, stovinčius paruoštųjų lentynose? Ar mato Lietuva su savo partijomis, kas darosi kaime, kuris išsaugojo mums lietuvišką spaudą, kalbą, kovojo su okupantais ir jų pakalikais. Šiandien dauguma kaimiečių vaikšto neapvers-

dami liežuviu. Kas kaltas? Valdžia ir valdančioji partija, kuri susikrovė turtus vargšų sąskaita. Ar kada jie atsakys už tas išlietas moterų ir motinų ašaras ir be laiko iš gyvenimo išėjusius žmones? Juk kas darosi šiandieną Lietuvoje, pataisyti tą būklę net ir tūkstančiai M.Valančių būtų bejėgiai", - rašo Kęstutis Lakickas iš Vilniaus, š.m.kovo mėn. 28 d.

pirštai. Dabar jau su vogimu buvo baigta. Jų auka pasiklausdavo Jašiaus ir šis pasakydavo vagies vardą ir vietą, kur slepiami daiktai. Apie Jašių pasklido garsas ir kaimuose, ir kai tik valstiečiui nujodavo arklį, jis atvykdavo sužinoti, kas ir kur. Jau keli šitaip pakliuvo kalėjimui. Taigi vagys Jašių stačiai ėmė ir perspėjo, kad jam bus galas. O Jašius iš anksto išpėdavo visas užmačias. Vieną naktį jie atėjo mušti, o jis jau buvo pasislėpęs kaimyno tvarte. Būdavo, svies į jį akmenį, o jis atsoks arba pasilenks, dar tam akmeniui neišlėkus iš rankos.

Žmonės, būdavo, nukiša daiktus - pinigus, brangenybes - ir Jašius visad pasako, kur kas yra. Net nesusimąstydamas. Jei vaikas pasimes, motina bėga pas Jašių, tas ir nuveda pas tą vaikėlį. Vagys jį šmeizė - esą pats jis bus vaikas pavogęs, bet niekas netiki. Ir pinigų neimdavo už tuos patarimus. Jo motina reikalaudavo užmokescio, bet jis pats buvo kitoks, nesusiprotėjęs. Nieka- dos nesuprato, ką ir už kiek grašių galima nusipirkti.

Turėjome mieste rabiną, Arielį. Jis čia atvyko iš didelio miesto. Per didįjį sabą, prieš Peisacho šventės (Perėjimo per dykumą ir išsivadavimo iš vergijos, švenčiama pavasarį), pamokslavo sinagogoje. Ir apie ką kalbėjo? Apie Jašių Kaminkrėtį. Eretikai, sakė jis, neigia, kad Mozė - pranašas. Jie sako, kad viskas turėtų būti protu suvokiama. Tai kaipgi Jašius Kaminkrėtys sužino, kad Itės Chajos, riestainių kepėjos, vestuvinis žiedas iškritęs į šulinį? Ir jeigu jau Jašius Kaminkrėtys gali sužinoti paslaptis, tai kas gi galėtų suabejoti šventųjų galia? Mieste buvo ir eretikų, bet jie negalėjo čia nieko paaiškinti.

Tuo tarpu naujienos apie Jašių pasiekė Varšuvą ir kitas vietas. Apie jį rašė laikraščiai. Ir iš Varšuvos iške- liavo komisija. Burmistras vėl pasiuntė miestan šauklį, skelbiantį, kad būtų išvalyti namai ir kiemai; turgaus aikštė net blizgėjo. Po Sukoto (Palapinių šventė, atmenanti tremtį ir Jeruzalę) prasidėjo lietūs. Turėjome išgristą tik vieną - Bažnyčios gatvę. Todėl visur kur buvo išklotos lentos ir rastai, kad Jų prakilnybėms iš Varšuvos purvynėlio nereikėtų bristi. Gitelis, užteigęs lankyto- jas, paruošė lovas, baltai jas užtiesė. Visas miestas aukštyn kojom stoji. Tik vienas Jašius nieko į galvą neėmė. Vaikščiojo į savo darbus ir krėtė kaminus kaip visados. Neturėjo tiek proto, kad išsigastų viršininkų iš Varšuvos.

Dabar paklauskite: dieną prieš atvykstant komisijai pasniojo ir netikėtai pašalo. Praėjusią naktį iš Chaimo Kepėjo kamino plūstelėjo kibirkštys ir netgi liepsnos lie- žuviai. Chaimas išsigando, kad prasidės gaisras, ir pasi- kvietė Jašių Kaminkrėtį. Jašius atsinešė vielinį šepetį ir išvalė kamina. Kepėjo krosnis dega valandų valandas, tad kamine nusėda galybė suodžių. Lipdamas žemyn, Jašius paslydo ir nukrito. Ir vėl susitrenkė galvą, bet ne taip smarkiai, kaip aną kartą. Netgi kraujo nebuvo. Atsikėlė ir nuėjo sau namo.

Mielieji mano, kai kitą dieną atvažiavo komisija ir ėmė tardyti Jašių, jis vėl absoliučiai nieko nežinojo. Pir- masis trinktelėjimas jam kažką atvėrė, antrasis - klapt ir užvėrė. Jų prakilnybės jam sakė: atspėk, kiek turiu pinigų, ką gi mes veikėme vakar? ką valgėm pietų prieš savaitę lygiai šituo pat metu? Bet Jašius tik vaipėsi kaip avis ir atsakinėjo: "Kad aš nežinau".

Pareigūnai idūko. Iškoneveikė policijos viršininką ir naująjį daktarą. Jie pareikalavo, jog būtų atsakyta už tai, kad nukeliavo šitiek varstų ir pamatė tik tokį kvai- šelį, tikrą kelmą, kuris yra niekas kitas, o tik paprasčiausias kaminkrėtys.

Policijos viršininkas ir visi kiti prisiekė, kad Jašius dar tik prieš dieną kitą žinojo viską. Bet svečiai jų neklausė. Kažkas užsiminė, kad Jašius nusirito nuo sto- go ir antruktart trinkelėjo galvą, bet žmonės taip jau sutverti - jie tiki tik tuo, ką mato. Policijos viršininkas priejo prie Jašiaus ir ėmė kumščiu baksnoti jam į galvą. Gal tas varžtelis ir vėl atsileistų? Bet jei jau dūrelės smegenyse užsidarė, tai užsidarė.

Komisija sugrįžo į Varšuvą ir paneigė visą istoriją nuo pradžios iki galo. Jašius ir toliau krėtė kaminus, dar metus ar dvejus. Paskui mieste prasidėjo epidemija, ir jis mirė.

Smegenyse pilna visokių visokiųjų dūrelių ir kama- rėlių. Kartais trinktelėjimas per galvą apverčia visą tą ūkį aukštyn kojomis. O visi tokie reikalai yra susiję su siela. Be sielos žmogaus galva nebūtų gurdresnė už koją. (iš anglų kalbos vertė Markas Zingeris. Iš "Metai-96" vasario 2 d.)

/METAI"- Literatūra, Kritika,Eseistika.Leidžia Lietuvos Rašytojų Sąjunga. Menraštis Vyr.red. Juozas Aputis Redakcijos adresas: K.Sirvydo 6,MTP-11 VILNIUS, LIETUVA./

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

VARTAS

Nr. 30

1995

ATSIŪSTA PAMINĖTI:
VARPAS- Varpininkų Filisterių D-jos Leidinys.
Nr.30, 1995. Įsteigtas 1889 m.

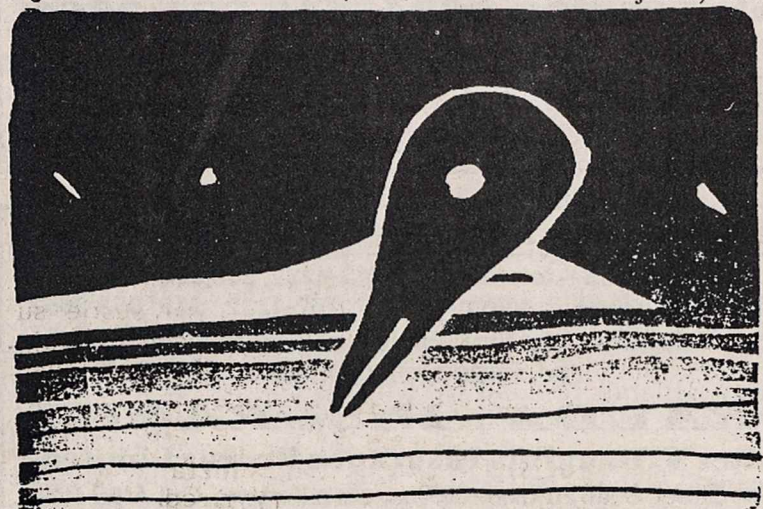
PARTIJOS AUKSAS

/ tęsinys/
Igor Bunič

Tuščią išdą, dezorganizuotą ir visiškai nekovingą armiją, suskaldytą, pakrikusią ir akivaizdžiai degraduojančią partiją, nualintą, apipilęstą ir nukryžiuotą šalį su tamsiais, užguitais, decimuotais ir, tai turbūt svarbiausia, nerastingais gyventojais, kuriems jau tuomet žodis "socializmas" asocijavosi su kulka į pakaušį. Iki pamatų sugriauta pramonė, chaotiška finansų sistema, paralyžiuotas transportas, kone visiškai sunaikinta kvalifikuota darbo jėga ir iš dalies išžudyta, iš dalies po visą pasaulį išblaskyta inteligentija. Negyvi fabrikų kaminai, surūdiję, apledę garveziai, apieisti, pusiau paskendę leivai, skarmaluotų valkatų legionai, recidyvistų teroras miestuose, ramiai gyvuojantis šalia valstybinio teroro. NEP'as šiek tiek pagyvino prekybą ir aptarnavimo sferą. Bet kam reikalinga aptarnavimo sfera tokiomis sąlygomis? Ir tik ČK-GPU, kaip pagrindinis režimo ramstis, dar išlaikė maždaug pakenciamą formą, su pasitenkinimu vykdė Lenino priesakus dėl permanentinio valstybinio teroro, suprasdama, kad ir naujasis vadas nepaliks jų be darbo. Naujasis vadas gerai aprūpino juos darbu, bet ir gyvenimo trukmę kiekvienam nustatė ne daugiau 10 metų.

Stalino sumanyta valstybė virto nežinia kur plaukiančiu laivu, kurio kailiai gali gaminti energiją tik tada, jei į pakurą bus metamos žmonių gyvybės - tūkstančiai, milijonai, desimtys milijonų. Ir kūrikai - čekistai, dieną naktį uoliai ir entuziastingai dirbdami prie pakurų, baigę pamainą, taip pat virsdavo katilų kuru milžiniško laivo, kurio šonus pūcė nepakartojamas didingas šūkis: "Lenino mokymas nemirtingas, nes jis teisingas!" Kiek jų, blykčiodami auksiniais antpečiais, antsiuvų mėliu, išblizgintais chromo batais, girgždėdami naujomis portupėmis, leidosi į baisią katilinę, nesuprasdami, kad jau niekad neįskops į viršutinį denį, kad jie patys tik kuras katilams, ir niekas daugiau. Čia ir glūdėjo nežemiška vado ir jo kuklaus mokinio - tautų vado išmintis. Bet pakuros liepsnojo, katilai varė garą, ir laivas plaukė, nors ir nežinia kur, bet vis didindamas greitį.

1931 metų gruodžio 5 dieną pačiame Maskvos centre buvo iškilmingai susprogdinta didinga Kristaus Išganytojo cerkvė - senosios Rusijos simbolis, jos labiausiai garbinama šventovė, statyta daugiau kaip 40 metų, valdant keturiems imperatoriams. Šio sprogdimo griausmas turejo parodyti visam pasauliui, kad tūkstantmetė Rusijos imperija sunaikinta visiems laikams ir kad jau atsistojo ant kojų ir pradėjo veikti jos atgaivintas lavonas, pavadinatas Tarybų Socialistinių Respublikų Sąjunga. Būtent šią datą galima laikyti Stalino savarakiškos veiklos pradžia, kai jis, atsikrėtęs "Lenino gvardijos", NEP'o ir viso kito, ką paveldėjo iš 1917 metų didžiojo maišto, reanimuotą lavoną pradėjo vesti jo nužymėtu keliu. Praėjo 10 metų - mikrosekundė istorijos mastu - ir apstulbęs pasaulis su siaubu, atmiestu susižavėjimu, buvo pri-

„Baltai“ XXX

1996. IV.30

Šiame numeryje rašo: Vytautas Bildušas, dr.Kazys Bobelis, Audrius Budnikas, Jonas Daugėla, Elena Gineitienė, dr.Kazys Karvelis, Antanas Kučys, Primas Noreika, Romualdas Ozolas, Bronys Raila, Angelė Šiaurienė, Aleksandras Šidlauskas ir dr. Aleksandras Vasiliauskas.

Redaktorius - Antanas Kučys, 13530 Star Lane, LEMONT, IL 60439, USA, administratorius - Grožvydas Lazauskas, 208 W.Natoma Ave., ADDISON, IL 60101, USA. 207 psl., kaina 5 dol.

Pažymėtina turtingas ir aktualus savo turiniu šis sukaktuvinis 30-tasis VARPo numeris. Verta pažvelgti į jo turinį: NAUJASIS SEIMAS-MŪSŲ VILTIS, A.Kučys; INVESTICIJŲ BŪKLĖ IR PERSPEKTYVOS LIETUVOJE - prof.dr. A.Vasiliauskas; LIETUVIŠKŲ PARTIJŲ BENDRADARBIAVIMO KLAUSIMU- J.Daugėla; KŌ NETURĖTŲ PAMIRŠTI RINKĖJAI APIE LD DP IR JOS SATELITUS - Primas Noreika; NAUJO SEIMO RINKIMŲ BELAUKIANT - dr.K.Karvelis; STEBINT LIETUVOS VALSTYBINĮ GYVENIMĄ- R.Ozolas; Dr.K.BOBELIO KALBA, pasakyta SEIME 1995 m. kovo 11 d.; MOKINIO ASMENYBĖS UGDYMAS BENDRADARBIAUJANT MOKYKLAI IR ŠEIMAI - A.Šiaurienė; ŽMONĖS VISKA PRISIMENA - A.Šidlauskas; LIETUVOS- SSSR SANTYKIAI 1924-1926 m.- A.Kučys ir toliau to paties autoriaus:PRISIMINUS TITĄ BRIŠKAITĮ, JIS NEPALŪŽO NEI LIETUVOJE, NEI IŠEIVIOJE; ALDONA GUŽYTĖ- E.Gineitienė; APIE VIENĄ VADOVĖLĮ LIETUVOS MOKYKLOSE - Br.Raila; DIDŽIOJO LIETUVOS PATRIOTO IR DEMOKRATO MONOGRAFIJA - V.Bildušas; ATGAILAUJANTI SALOMĖJA NERIS - A.Kučys; EUROPOS SĄJUNGA: KŌ IŠ JOS TIKIS- LIETUVA - R.Ozolas; PRAEJĘ IR BŪSIMIEJI RINKIMAI LIETUVOJE, ŽVELGIANT IŠ TOLUMOS - J.Daugėla; LIETUVOS POLITINIŲ SANTYKIŲ SU RUSIJA, LENKIJA, BALTARUSIJA tarptautinė reikšmė -dr. K.Bobelis; ŠVENTĖ PRAEJO, ŠVENTĖ ATEINA - A.Šidlauskas; VIEŠŲJŲ BIBLIOTEKŲ PADĖTIS LIETUVOJE - A.K.; JAUNOSIOS KARTOS ATSTOVO ŽODIS - A.Budnikas; ALTO suvažiavimo REZOLIUCIJOS: "SANTARA-ŠVIESA": O KODĖL MES NEGRĮŽTAME - A.K.; ŽVILGSNIS IŠ ŠALIES - A.Kibirkstienė. Dviejų autorių eilėraščiai: Emos Dovydaitytės "Šaukiu tave" ir Petronėlės Orintaitės "Tėviškės klevui".

Įžanginiame žodyje Redaktorius A.Kučys rašo: "...1992 m. išrinkti partokratai bei technokratai, kurie

verstas pripažinti, jog tapo stebuklo liudytoju. Ir nors tasai stebuklas buvo labai militarizuotas, bet tai nė kiek nesumažino jo išpūdingumo.

Tuo metu jau buvo apginkluotos 303 divizijos. 23 tūkstančiai tankų, tarp jų iki šiol neregėtos šarvuotos pabaisos su dyzeliniais, o ne benzino motorais, buvo telkiamos į plienines, viską sluojančias armadas. 17 tūkstančių lėktuvų, tarp kurių modelių, bent jau nenusileidžiančių geriausiems Vakarų pavyzdžiams, tankiomis nesuskaičiuojamų eskadrilių eilėmis raizė dangų, elegantiškai persitvarkydami ore į didžiulį šūkį: "Šlovė didžiajam Stalinui!" 40 tūkstančių artilerijos pabūklų ir slapti reaktyviniai minosvaidžiai buvo pasirengę nusiūti nuo žemės paviršiaus viską, kas užteršia kelią komunizmo pergalei visame pasaulyje! 220 povandeninių laivų - daugiau, negu visose pasaulio šalyse kartu paėmus, naujųsių eskadrinių minininkų ir kreiserių eskadros. Karštingai skuba statomi didžiuliai linijiniai kreiseriai senstancioms jūrų valstybėms akivaizdžiai leido suprasti, kad jų šlovės saulė seniai leidžiasi. Gamyklos, išlydančios daugiausia pasaulyje ketaus ir plieno vienam gyventojui, nesuskačiuojami konstravimo biurai, laboratorijos, mokslinio tyrimo institutai, kuriantys naujas ginklų rūšis, jau beveik priartėjusias prie branduolinės ugnies ir reaktyvinio judėjimo.

Iš kur visa tai prasidėjo? Iš kur ėmėsi šimtai tūkstančių, milijonai inžinierių, konstruktorių, lakūnų, šturmanų, mechanikų, tankų vairuotojų, laivyno šturmanų, elektrikų, minuotojų, artileristų, antvandeninio ir povandeninio laivyno inžinierių ir radiologijos specialistų? Juk jie neužaugo ant medžių. Ir 1913 metais nė vieno iš šios kategorijos kariškių nebūtum radęs nė su žiburiu. Beveik nieko, išskyrus vienetus, nebuvo ir 1930 metais. Ir štai, vos per 10 metų jų atsirado, ir tiek, kad sudarė galingos karinės pramoninės imperijos infrastruktūrą. O dar prieš 10 metų daugelis jų nemokėjo net rašyti. Kalbame ne apie tai, kokia kaina ir kam visa tai buvo daroma, bet apie tai, kaip tai buvo įmanoma padaryti per tokį trumpą laiką!

Tarsi bylinų galiūnas, metantis žemės saują: "Kelkis, nesuskačiuojama kariuona!" ir stebintis, kaip iš gelmių dygsta milijonai jau išreniruoti, apginkluoti ir aprengti karių. Stalinas galėjo su pasitenkinimu patikėti sugebą daryti stebuklus. Milijonų socializmo pakurose sudegintų būtybių energija transformavosi į kunkluojantį darbą. Stalinas ir jo sukurtoji naujų "kalavijuočių" partija pademonstravo savo organizacinę galią ir neįtikėtiną darbštumą. Per tą laiką buvo susprogdinta ir sugriauta daugiau kaip 60,000 šventyklų, bet pastatyta maždaug tiek pat stadionų ir kultūros namų. Vis stiprėjantis teroras šlifavo darbo ir buities drausmę.

Beveik visa partinė "karininkija", iškaitint ir "generaliteta", buvo metodiškai naikinama arba metama į GULAG'o girtas, keičiama nauja, dar negailestingesnė ir ištikimesnė vadui. Nomenklatūra stiprėjo, statydama nepermatomą sieną tarp savęs ir žudomos liaudies. Nomenklatūros gyvenimo slaptumas jau buvo pakylėtas į labiausiai saugomos valstybinės paslapties rangą.

Paprastčiausias smalsumas, kaip gyvena, kaip valgo ir kaip dirba "vadai", paprastam žmogui dažniausiai baigdavosi suaudymu, nes vieninteliu tokio smalsumo akstiniu buvo laikomas noras organizuoti teroristinį aktą prieš kurio nors vadovo gyvybę. Proletariato diktatūra, apie kurią labai neaiškiai kalbėjo Marksas, virto nomenklatūros diktatūra liaudžiai, kuri buvo paversta proletariatu tiesiogine šio žodžio prasme - be nuosavybės ir juridinių teisių, dirbančių šeiminingo nuožiūra ir gaunantių už darbą lygiai tiek, nenumirtų iš bado, arba numirtų iš bado, jeigu taip nuspręs šeiminingas. Iš principo toks vergų ugdymas nebuvo kažkokia gudybė. Kaip jau minėjome, metodika buvo parengta dar tolimoje antikoje. Gudybė slėpėsi visiškai kitur - priversti vergus choru ir su pasimėgavimu dainuoti dainele: "Kito krašto tokio nesurasi, kur gyventi taip gera ir smagu". Ir šiuo požiūriu buvo atliktas toks milžiniškas darbas, kad piramidžių statyba, palyginti su juo, panaši į vaikų žaidimą smėlio

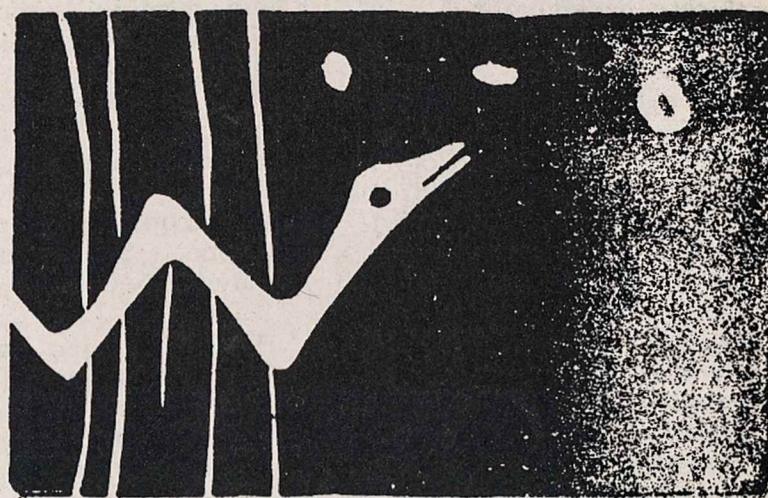
sudaro ir valdančios partijos daugumą, mėgsta minėti demokratiją, bet elgiasi kaip plutokratai. Tai įrodo aiškūs ženklai, gi plutokratai kaip tokie-neatsto, -vauja nei politinei kairei, nei dešinei.

Tai partija be jokios idealistinės ideologijos. Kompartijos augintiniai ir anais laikais žinojo, kad karjerą darysi ir užtikrinsi sau privilegijuotą gyvenimą ne ištikimybę savo idėjoms, bet tik paklusnumu visam tam kas ateina iš viršaus.

Tačiau tvirtai tikime, kad neveltui žmonės ta SAUSIO 13-tąją tuščiomis rankomis stojo prieš sovietų tankus ginti Lietuvos laisvę. Tikime, kad Baltijos Kėlyje sujungtų rankų grandinė žodžiais ir širdimis prisiekė už laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Tie žmonės, o jų yra visoje Lietuvoje, senų ir jaunų, mokytojų ar nemokytojų, rinkdami į Seimą idealistus bei pasitikėjimo vertus atstovus ir balsuodami už demokratijos idealų siekiančias partijas, išves kraštą iš skurdo, iš pragaištingo proceso į vargšus ir turtuolius, iš apatijos, korupcijos ir kriminalinių nusikaltimų epidemijos".

Įdomus leidinys savo aktualijomis ir autorių įvairumu.

Viktorija Daniliauskaitė - miniatiūros iš serijos BALTAI:

dėžėje. Bet už kokias lešas ir vardan ko buvo nuveiktas toks ištis kosminio masto darbas?

Paveldėjęs iš Lenino tuščią išdą (visi tarybiniai istorikai su tuo sutinka, bet kažkodėl jie nutyli: kurgi dingo Lenino pagrobti nesuskačiuojami senosios Rusijos lobiai?) Stalinas negailėjo jėgų, kad jį papildytų. Dar 1919 m. Leninas sukūrė Politinio biuro "deimantų" ir "aukso" fondą, lygiomis dalimis padalytą nariams. "Fondo" paskirtis buvo tokia: karinės katastrofos atveju, Politinio biuro nariai, pasiėmę savo dalį, skverbiasi užsienin ir iš "fondo" lešų ten iškuria. Padėtis galėjo būti nenusakoma: neįmanoma susisiekti su bankais ir vieno su kitu, priešiškas vietinės valdžios agresyvumas ir pan. Juk buvo kalbama ne apie Vakarų Europą ir JAV, kur gal nebūtų pavykę pasislėpti, bet apie egzotiškas šalis, tokias kaip Argentina, į kurią ketino vykti Bucharinas. Tačiau tuoj pat paaiškėjo, kad aukso daug neišveši - sunkus, bet užtat deimantų ir briliantų galima pagriebti kur kas daugiau ir už gerokai didesnę sumą. Todėl auksas pamažu buvo pumpuojamas į Vakarų bankus, o briliantai paliekami "fonde".

Dar Leninui gyvam esant, Stalinas, tapęs CK sekretoriumi, paėmė iš fondo visus deimantus ir perdavė juos saugoti Sverdlovo našlei Klaudijai Novgorodcevai, kuri priėmė ju keturis didžiulius masvyvies senovinės komodos stalčius ir vidutinio dydžio skrynją. Našlė gyveno tyliai, nepastebimai ir niekur nedirbo. Kiti žmonės, žinoję apie šį perkėlimą, neišgyveno nė paros. Politinio biuro nariai pamėgino sukelti skandalą, kaltindami Staliną kone trijų milijonų vagyste. Būsimasis visų tautų vadas, slėpdamas pašaipa po savo garsiaisiais ūsais, aiškino, kad deimantai perkelti saugumo sumetimais - labai jau išūliai vagiama valstybinėje saugykloje, nesužiūrėsi. Tai pirma. Antra, jokių objektivių prielaidų, kad artimiausioje ateityje teks bėgti užsienin ir pradėti ten pogrindinę arba kitokią veiklą, nėra. Jei kas iš draugų nori važiuoti užsienin ir "nuolat ten gyventi", tegu, kaip ir dera, pareiškia šitai Politiniam biurui, klausimas bus apsvaistytas ir teigiamai ji išsprendus, išvykstantysis gaus savo dalį. Nors asmeniškai jis, Stalinas, - prieš. Juk savo dalį jie jau gavo ir paslėpė kur norėjo, o "Politinio biuro" fondas nėra asmeninis, jis sukauptas konkrečiam organizaciniam darbui pogrindžio sąlygomis. Į klausimą: "Kas taip išakė?", Stalinas, išpūtes pykės dūmus klausiančiam Zinovjevui į veidą, atsakė: "As išakiau!" Geltoni žiburėliai Stalino akyse priverstė smarkiau plakti Zinovjevo širdį, ir to drebulio Kominternio šefas nesugebėjo atsikratyti iki pat suaudymo.

/ bus daugiau /

MUMS RAŠO:

Vienas Montrealio skaitytojų savo laiške pasisako, kad "...Partijos Auksas, tai virš 70 metų senumo įvykiai, visai neįdomu, tai apie Lietuvos priešą, tas tinka tik komunistams skaityti, o ne mums. Būtų gera laikraštyje matyti, kas buvo keli metai atgal, ar vakar, ar šiandien, arba rytoj, bet kas buvo senovėje, tai ne...Pagalvokite ir pabandykite. Jeigu netikite, atsiklauskite visų

skaitytojų viešai".

Sutinkame, kad buvo seni įvykiai, tik jie ne visiems taip aiškiai žinomi tuo labiau, kad aprašyti ruso autoriaus. Esame gavę paklausimų, ar galima būtų pirkti tą knygą- "Partijos Aukso",Lietuvoje ji išpirkta. Kitiems, kaip jūs pastebėjote- tai jau neaktualu. Stengiamės išleisti ilgesnes vietas iš minėtos knygos, ir jau artėjame prie vėlesnių laikų. Ačiū už pasiskaitymą ir sugestijas. Red.

5 psl.

Lietuvių Namų Žinios

● LN balandžio mėn. 14 d. sekmdienį, KARALIAUS MINDAUGO menėje vyko iškilmingi Atvelykio Pietūs. Dalyvavo apie 300 žmonių. LN Moterų Būrelio atstovė L. Pocienė pasveikino dalyvius, padėjo už atsilankymą.

Gražia meninę programą atliko pensininkų choras DAINA, vadovaujamas muz. ir dainininkės Lilijos Turūtaitės.

Vaišių stalą palaimino ir invokaciją sukalbėjo kun. J. Sasnauskas, OFM.

Po puikių vaišių, paruoštų Vyt. Birštono, atvyko Vėlykų Senelė (L. Mačionienė), kuri apdovanojo mažuosius svečius dovanėlėmis.

LN Moterų Būrelis nuosirdžiai dėkojo dalyviams už gėles, o LN valdyba - Moterų Būrelio narių ypatingai gražiai paruoštą Karaliaus Mindaugo menę ir gražių darbų, sukuriant Vėlykų stalo renginį.

● LN valdyba, po 1996 m. kovo mėn. 31 d. buvusio metinio susirinkimo, pasiskirstė pareigomis:

pirm. - V. Drešeris, vicep. - R. J. Juodis, išd. - J. Slivinskas, sekr. - E. Pamataitis.

Komitetai: visuomeninės veiklos - pirm. L. Pocienė, statybos ir remonto bei salių priežiūros - pirm. R. J. Juodis, Slaugos Namų - pirm. J. V. Šimkus, narių verbavimo - pirm. R. Paškauskas, socialinių reikalų - pirm. E. Steponas, švietimo fondo - pirm. dr. G. Ginčauskaitė, bingo - pirm. E. Pamataitis, "Lokio" priežiūros - pirm. V. Drešeris, kazino - pirm. K. Petryla.

Slaugos Namams aukoję: ● A. A. E. Vaštokienės atminimui - \$50,- J. V. ir A. Šimkai.

● Užjausdami savo gerą ir sumanią.

draugą Vladą Jankaitį, mirusį jo seseriai a. a. Lionei Lietuvoje, aukoję Slaugos Namams: \$50,- D. V. Stanaičiai, S. B. Yokubynai, E. K. Liukai, N. Pečiulytė ir V. V. Rasiuliai.

Aukos priimamos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose

KANADOS LIETUVIŲ FONDO METINIS NARIŲ SUSIRINKIMAS

vyks š.m. gegužės mėn. 11 d., šeštadienį, 10 val. ryto, Toronto LIETUVIŲ NAMUOSE, 1573 Bloor Str., West, II-me aukšte, menėje "C". Registracija - 9:30 val. ryto.

Toje pačioje vietoje šaukiamas specialus visuotinis narių susirinkimas statuto pakeitimo reikalu. Inf. KLF Taryba

TORONTO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBO valdyba pasiskirstė pareigomis:

pirm. - A. Sukauskas, vicep. ir namų tvarkos koordinatorius - J. Janušas, vicep. klubo reikalams, posėdžių pirm. ir spaudos informacijai - T. Stanulis, išd. - A. Dargytė-Byszkiewicz, sekr. - A. Žolpis, socialinių reikalų ir išvykų koordinatorė - L. Balsienė, klubo renginių koordinatoriai - A. Šimkienė ir G. Venskaitis, remonto ir namų tvarkos koordinatorius - E. Bartminas, pramogų ir filmų koordinatorius - Z. Revas.

Revizijos komisija: D. Keršienė, S. Jokubaitis ir Br. Pavilionienė.

Posėdyje buvo aptartos automobilio statymo problemos, dėl kurių bus kreipiamasi į miesto savivaldybę. Taip pat nutarta nupirkti daugiau skalbimo mašinų ir džiovintuvų.

Sekantis klubo posėdis - gegužės mėn. 1 dieną. Malonu, kad mūsų senjorai tvarkosi sklandžiai

AUKOS KANADOS LIETUVIŲ FONDUI:

\$400,- John ir Karolina Zenon (Kriaučiūnaitė); Po \$100,- Andrius Čeponkus, Aleksas Čeponkus, Gintas Neuman, Pranas Čeponkus, Veronika Kubilius; \$50,- Juozas Rovas; \$31,- Balys Vileita; \$25,- M. Statulevičius;

Aukos už mirusius:

Veroniką Ragauskienę \$20,- A. T. Gailius; Elytę Norkienę \$200,- Simon Marketing; \$100,- Imagination Co.; \$75,- Bastoy International Co.; po \$50,- Continental Communications, Vickers-Benson, Perseco, M. Jalliffe, Worldwide Co., M.B. Sales Ltd; po \$25,- M. Britton, V.M. Leparskas; po \$20,- A. Forbes, P.A. Volunge;

Ziną Beržanskienę po \$25,- K.P. Budrevičius, B. Jacka, J. Mažeika; po \$20,- J.R. Dūda, B. Kasperavičius; \$10,- A. Kanapka; Albiną Juraitį \$100,- žmona Virginija.

● Albinas Paškevičius, Fondo Igaliotinis Ottawos apylinkėje, savo ir žmonos Alės vardu įnešė \$10,000 su pageidavimu, kad prisilaikant esamų Fondo taisyklių, būtų paremtas periodinis leidinys Lietuvoje. AČIU! K.L. Fondas

chicago

46-osios ŠIAURĖS AMERIKOS LIETUVIŲ SPORTO ŽAIDYNĖS

Šios žaidynės įvyks 1996 m. gegužės 17, 18 ir 19 d.d. Chicagoje, Ill. Visuotinio ŠALFASS-gos suvažiavimo nutarimu ir ŠALFASS-gos Centro valdybos pavedimu žaidynės vykdys Chicago sporto klubų jungtinis komitetas.

Žaidynių programa - 1996 m. ŠALFASS-gos krepšinio, tinklinio, stalo teniso, ledo ritulio ir šachmatų pirmenybės. Šachmatų varžybos vyks savaite anksčiau - gegužės 11-12 d.d.

Krepšinio pirmenybės numatoma praversti šiose klasėse: Vyru A, vyrų B, moterų ir jaunių A (1977 m. gimimo ir jaunesnių).

Vyru krepšinio A klasę sudaro iškilesnės komandos, atrinktos ŠALFASS-gos Krepšinio komiteto. Likusios komandos žaidžia B klasėje, kur gali dalyvauti ir vyrų A klasės komandas turinčių klubų antrosios komandos. Vyrų A klasėje gali dalyvauti ne daugiau kaip 8 komandos. Kitose klasėse, komandų skaičius neapribojamas.

Tinklinio pirmenybės planuojamos vykdyti vyrų, moterų ir, galbūt, mergaičių A (1977 m. gimimo ir jaunesnių) ir /ar mergaičių B (1980 m. gimimo ir jaunesnių) klasėse. Komandų skaičius neapribojamas visose klasėse.

Principiniai, jaunių A klasės krepšinio žaidėjams yra leidžiama kartu žaisti ir vyrų klasėje, o mergaičių tinklinio žaidėjos gali žaisti kartu ir moterų klasėje, jei laiko ir vietos aplinkybės neklaido tai daryti.

Stalo teniso pirmenybių programa bus nustatyta po dalyvių preliminarinės registracijos, atsižvelgiant į dalyvių skaičių bei pageidavimus. Esant pakankamai dalyvių, bus stengiamasi varžybas praversti įvairiausio amžiaus klasėse. Dalyvių skaičius neapribotas.

Šachmatų pirmenybės bus vykdomos 4-rių ratų šveicarių sistema. Dalyvių skaičius neapribotas. Bus atžymėti ir jaunių (17 metų ir jaunesni) varžybų diena.

Po preliminarinės registracijos bus galutinai nuspręsta kuriose sporto šakose bus žaidynės vykdomos, nustatyta jų klasės, programos bei kitos detalės ir paskelbta galutinės dalyvių registracijos datos.

Dalyvavimas žaidynėse yra atviras viesiems Š. Amerikos lietuvių sporto vienetais ir individams, atlikusiems 1996 m. metinę ŠALFASS-gos narių registraciją. ŠALFASS-gai nepriklausą vienetai bei individai dėl papildomų informacijų prašomi kreiptis į A. Tamošiūną, 317 So. Catherine Ave., La Grange IL 60525, tel: 312-239-2179.

RAKETBOLO (Racquetball) pirmenybės ir kartu draugiško pobūdžio galfo turnyras įvyks 1996 m. balandžio 19, 20 ir 21 d.d. ŠALFASS-gos Centro Valdyba

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS
999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414
Anapilyje telefonas: (905) 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind.4.25%	Asmeninės paskolas nuo 7.75%
180-364 d. term. ind.4.25%	Sutarties paskolas nuo 7.75%
1 metų term. ind.4.25%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu
2 metų term. ind.4.75%	1 metų 6.50%
3 metų term. ind.5.50%	2 metų 6.75%
4 metų term. ind.5.75%	3 metų 7.25%
5 metų term. ind.6.25%	Su keičiamu nuosimčiu
1 metų GIC-mėn. palūk.4.00%	1 metų 6.50%
1 metų GIC-met. palūk.4.50%	2 metų 6.75%
2 metų GIC-met. palūk.5.00%	3 metų 7.25%
3 metų GIC-met. palūk.5.75%	
4 metų GIC-met. palūk.6.00%	
5 metų GIC-met. palūk.6.50%	
RRSP, RRIF ir OHOSP3.50%	
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind.4.75%	
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind.5.25%	
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind.5.75%	
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind.6.00%	
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind.6.50%	
Taupomąją sąskaitą3.50%	
Kasd. pal. taupymo sąsk.4.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk.2.25%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk.3.25%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės. Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI per 61 milijoną dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

Mirus Mylimai Žmonai

A † A

MARIJAI ŠETKUVIENEI,

Jos vyrą, ilgametį "NL" bendradarbį STEPA ŠETKŲ, sūnų MARIJŲ ir artimuosius nuosirdžiai užjaučiame -

"NL" Valdyba, Redakcija ir darbuotojai

FILOSOFO, dr. JUOZO GIRNIAUS MINEJIMAS

Balandžio mėn. 14 d., sekmdienį Jaunimo Centre vyko nesenai mirusio, vieno žymiausio lietuvių filosofo, prof. dr. Juozo Girniaus minejimas, kuri rengė Ateitininkų Federacija ir Lietuvių Fronto Bičiuliai. I minejimą buvo atvykęs sunus dr. Saulius Girnius.

LIETUVIŲ FONDO NARIŲ SUVAŽIAVIMAS LEMONTE

Edvardas Šulaitis

"1996-siais metais LIETUVIŲ FONDO svarbiausiu ir nekeičiamu tikslu ir toliau lieka - paramos teikimas mūsų išeivijos lietuvininkams švietimui: lietuviškų mokyklų remimas, jų mokslo priemonių, knygų, studijų finansavimas. Be to, labai svarbu teikti finansinę paramą mūsų spaudai ir radijo laidoms, kurios yra mūsų pagindiniai kultūrinio reiškinio palaikytojai. LF nuo savo veiklos pradžios rėmė lietuvišką švietimą už Amerikos ribų - Pietų Amerikos lietuvių ir Vasario 16-sios gimnaziją. Dabar pasikeitė laikai. Atsirado gyvas reikalingas remti lietuvišką švietimą ir Rytų Lietuvoje - Vilniaus krašte..." - taip kalbėjo LF Tarybos pirmininkė Marija Remienė per LF metinį narių suvažiavimą, įvykusį š.m. kovo mėn. 30 d. Pasaulio Lietuvių Centro Lemonte.

Čia buvo susirinkę 113 narių, kurie su igaliojimais atstovavo daugiau negu 10 tūkstančių balsų. Jie išklaušė idonios suvažiavimo programos, kurioje buvo gana daug įvairių pranešimų, o taip pat išrinko trečdalį i Tarybos narių ir revizijos komisiją. Ši kartą rinkimuose buvo netikėtumų, nes pasiūlius savo kadenciją baigusius 6 asmenis, prie jų iš salės buvo pridėtas septyntas, kuris pirmą kartą LF istorijoje buvo išrinktas vietoje LF Tarybos pirmininkės M. Remienės. Šiaip viskas vyko pagal numatytą planą ir patys suvažiavimas gana

greitai užsibaigė. Po to visi dalyviai buvo pakviesti pietums ir asmeniškai pabendravimui.

Suvažiavimui ši kartą pirmininkavo trys jauni žmonės: Ramona Steponavičiūtė, Vytenis Kirvelaitis ir Rūta Staniulienė, o sekretoriavo Pranė Masilionienė. Invokaciją sukalbėjo kun. Algirdas Paliokas, SJ. Buvo pagerbti 1995 m. mirusieji LF nariai, kurių pavardes perskaitė R. Steponavičiūtė, o jų atminimui žvakę uždegė pirmasis LF Valdybos pirmininkas Teodoras Blinstrubas.

Suvažiavimo pradžioje buvo pagerbtas vienas iš didesniųjų LF darbuotojų, nesenai užbaigęs savo darbą kaip valdybos pirmininkas - Stasys Baras. Jam gražią dovaną įteikė dabartinis v-bos pirm. Povilas Kilius (jis yra ir Finansų komisijos pirmininku) ir LF Tarybos pirm. Marija Remienė. Savo pirmininkavimą baigęs St. Baras padėkojo už jo darbų įvertinimą ir pažadėjo ateityje talkinti šiai organizacijai.

Žodžiu suvažiavimą sveikino Lietuvos gen. Garbės konsulas Čikagoje Vaclovas Kleiza, PLB pirm. Bronius Nainys JAV LB Krašto Valdybos pirm. Regina Narušienė ir ALTO atstovas Kostas Burba. Buvo paskaitytas gautas sveikinimas raštu iš Tautos Fondo valdybos pirm. Jono Vilgalio.

Pranešimus pradėjo LF Tarybos pirm. M. Remienė. Ji pažymėjo, kad Taryba sudarė 18 rinktų narių, kurie buvo įjungti į 5 komisijas: finansų (pirm. P. Kilius), pelno paskirstymo (pirm. Daina Kojelytė), palikimų (pirm. Algirdas Ostis), ištatų (pirm. dr. Kazys Ambrozaitis) meno globos (pirm. dr. Gediminas Balukas). LF tarybų buvusieji pirmininkai: dr. K. Ambrozaitis, dr. G. Balukas, S. Baras, P. Kilius, dr. A. Razma, M. Remienė, dr. Jonas Valaitis sudaro LF Garbės komitetą, kuris atlieka nominacijų komisijos pareigas. Praėjus

/nukelta į 7 psl. /

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

MOKA:

4.00% už 30-89 dienų term. indėlius
4.25% už 90-179 dienų term. indėlius
4.25% už 180-364 dienų term. indėlius
4.25% už 1 m. term. indėlius
4.75% už 2 m. term. indėlius
5.50% už 3 m. term. indėlius
5.75% už 4 m. term. indėlius
6.25% už 5 m. term. indėlius
4.00% už 1 m. GIC mėn. palūk.
4.50% už 1 m. GIC invest. pažym.
5.00% už 2 m. GIC invest. pažym.
5.75% už 3 m. GIC invest. pažym.
6.00% už 4 m. GIC invest. pažym.
6.50% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.50% už RRSP ir RRIF ind.

(variable rate)
4.75% už RRSP ir RRIF 1 m. term. ind.
5.25% už RRSP ir RRIF 2 m. term. ind.
5.75% už RRSP ir RRIF 3 m. term. ind.
6.00% už RRSP ir RRIF 4 m. term. ind.
6.50% už RRSP ir RRIF 5 m. term. ind.
3.50% už OHOSP (variable rate)
3.50% už taupymo sąsk. (gyv. drauda)
4.00% kasd. pal. čekių sąsk. nuo 50,000
3.75% už Amerikos dol. 1 m. GIC
3.25% už Amerikos dol. kasd. pal. sąsk. (US dol. Sav. Acc.).

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eigoje

IMA:

už asmenines paskolas nuo 7.75%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages): su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 6.50%
2 metų 6.75%
3 metų 7.25%
4 metų 7.50%
5 metų 7.75%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 6.90%

Asmeninės paskolas duodame iki \$65,000 mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antriniai mortgicijai.

AKTYVAI per 104 milijonus dolerių

Kiti patarnavimai

Kredito kortelė

Nemokama narių gyvybės drauda (taupymo sąsk.) pagal santau-pų dydį iki \$2,000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$30,000. Nemokamas čekių, sąskaitų, piniginių perlaidų ir kelionės čekių (traveler's cheques) patarnavimas.

Gaunama kelionių drauda nariams ir svečiams, iš kitų kraštų (The Co-operators & Blue Cross). Nekilnojamo turto paskolų (mortgage) drauda (Credit Union Insurance Services). Persiunčiame pinigų (Wire transfer) į Lietuvą ir kitus kraštus.

KASOS VALANDOS

- Pirm., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. - 3.30 v.p.p.
- Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. - 8 v.v.
- Šeštadieniais nuo 9 v.r. - 1 v.p.p.

BŪSTINĖ: Lietuvių namai -

1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario M6P 1A6

Telefonas 416 532-1149

DRESHER

DRAUDA

Visi draudos patarnavimai. Lietuvių kalba patarnauja V. Drešeris ir Rima (Petkutė) Drešerienė.

Nekilnojamas turtas

Patarnavimai visose pirkimo ir pardavimo srityse. Kreiptis į Valterį ar Rick Drešerius

Nekilnojamo turto įkainojimas

- mortgicijų
- mokesčių
- turto ir kt.
Kreiptis į Rick Drešerį

3830B Bloor St. West, Etobicoke, Ontario M9B 1K8

Tel. 416-233-3334, 416-231-2661

FAX 416-233-0285

Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 9 v.r. - 5 v.p.p. Narys "Better Business" biuro

Patarnavimas - greitas ir tikslus!

V. DAUGINIS - telefonai 416 762-4232, 905 822-7376
Lilija Pacevičienė - telefonai 416 762-4232, 519 853-3652

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *

* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA - INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
2 Jane Street, Suite 204 (kampus Jane ir Bloor), Toronto, Ont. M6S 4W3
416-762-4232 FAX 416 762-5588

NEPRIKLAUSOMA LIETUVA

chicago

/.....atkelta iš 6 psl./

Šių metų pabaigoje šio Garbės komiteto pirm. išrinktas dr. J. Valaitis, kuris pareigas perėmė iš dr. A. Razmos.

Buvęs LF Valdybos pirm. S. Baras savo pranešime akcentavo, kad 1995-ji metai Lietuvių Fonde buvo patys geriausi ir kad sukaupu buvo pasiektas užsibrėžtas tikslas - pasiekti 8 mil. dol. kapitalą (buvo sukaupta 8,274,558 dol. įskaitant ir 1,150,212 dolerių, kuriuos buvo nuspręsta paskirti Lietuvos švietimo ir kultūros reikalingumams). Buvo prirasyti 82 nauji nariai, pakeliant Lietuvių Fondo narių skaičių iki 6854. Padėkojė artimiems bendradarbiams, jis dar pridėjo: "Išskirtina padėka jums, mieli Lietuvių Fondo nariai, nes be jūsų, nebūtų ir Lietuvių fondo".

Gana viltinga pranešimą padarė ir Finansų komisijos pirm. P. Kilius, kuris pabrėžė, kad pereinamųjų metų LF finansinė veikla ir investavimas davė tikrai gerus rezultatus. Jis dar pridėjo, kad 1995-ji buvo rekordiniai metai LF istorijoje, nes įnešta beveik milijonas dolerių. Finansų komisija rekomendavo Tarybai šiais metais iš 1995 metų pelno paskirstymui duoti 350 tūkst. dolerių, o jeigu atsirastų daugiau svarbių ir tikrai finansinės paramos reikalingų projektų, dar būtų galima pridėti 150 tūkst. dol. tokiems svarbiems reikalingumams.

Savo pranešimus skaitė ir kitų komisijų pirmininkai: D. Kojelytė, A. Ostis, dr. K. Ambrozaitis, dr. G. Balukas.

A. Ostis susirinkusiems pabrėžė gana džiugių dalykų sakdamas, kad 1995 metais i Lietuvių Fondo kapitalą iš pajamų buvo įnešti 827,963.47 dol., kas sudarė 91.2% visų 1995 m. gautų įnašų į pagrindinį kapitalą.

LF patikėtinių Tarybos pirm. dr. A. Razma savo pranešime nurodė, kaip yra išmokami Lietuvai skirti pinigai. "LF" įvykdė daug projektų švietimo, kultūros

ir mokslo srityse Lietuvoje ir LF vardas ten yra žinomas ir pasiliks Lietuvos istorijoje, kaip labai garbinga išeivijos institucija, kuri pagelbėjo Lietuvai", - akcentavo dr. Razma. Du didžiausi projektai: Vytauto Didžiojo universiteto ir M.K. Čiurlionio dailės muziejaus restauravimas Kaune yra vykdomo eigoje. "Birželio mėnesį, aš su žmona būsiame Kaune, susitiksime su Vytauto Didžiojo u-tu rektoriumi dr. Bronium Vaskeliu, apžiūrėsime LF vardo biblioteką. Taip pat susitiksime ir su Čiurlionio dailės muziejaus direktorium Osvaldu Dauge- liu ir smulkiau susipažinsime su muziejaus atnaujinimo planais" - sakė dr. Razma.

Kontrolės komisijos vardu kalbėjęs jos pirm. Pijus Stončius pažymėjo, kad finansinė atskaitomybė veda ma gerai, be priekaištų. Nurodė, kad i Lietuvos Akcinį Inovacinį Banką buvo įdeta 100 tūkst. dol., kurių likimas yra neaiškus. Pravedant rinkimus i nominacijų komisiją iš salės buvo pasiūlytas septintasis asmuo - skautų veikėjas Kęstutis Jėčius. Jis gavo daugiausia balsų ir pateko i Tarybą.

RUOŠIAMASI X-TAJAI TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTEI

Kaip žinome, š.m.liepos mėn.5-6 d.d. vyksta X-toji tautinių šokių šventė Čikagoje.

Užsiregistravo 47 grupės iš Amerikos,Kanados, Lietuvos ir Pietų Amerikos, Tikimasi dar iš Vokietijos, o gal ir iš Australijos.

Iš Lietuvos atvažiuoja PANEVŽIO "GRANDINĖ-LĖ".

Šokėjų-1,750. Repetacijos šokėjams prasideda ketvirtadienį, liepos 4 d.

Šventė bus pradedama 10-ties varpų skambesiu, pranešėja - Audrė Budrytė. Šventės metu salėje kabės vėliavos su visais buvusių šokių švenčių ženklais, o viduryje - Dešimtosios šokių šventės ženklas, kurį suprojektavo dail. Ada Sutku vienė.

KLF Revizijos Komisija: V.Valiulis, I.Adamonytė, J.Freimanas

montreal

ZINOS IR ALBINO URBONŲ VEDYBINĖS SUKAKTIES PAMINĖJIMAS

Š.m.balandžio mėn. 20 dieną įvyko iškilmingas Zinos ir Albino Urbonų vedybinės sukakties 50-mečio paminėjimas. Pirmiausia iškilminga dalis vyko AUŠROS VARTŲ Parapijos bažnyčioje. Čia mūsų parapijos klebonas Tėv. J. Aranauskas, S.J., padedamas dviejų kunigų - Iz. Sadausko, SDB, ir Janusz Lipski, atlaikė šv. Mišias už šią garbingą santuoką. Buvo uždegta žvakė - ištikimybės ir meilės simbolis, palaiminti jaunavedžiai.

Liepos mėnuo tai beveik visiems atostoginis. Kas keliauja į savo vasarvietes, kas į Lietuvą. Tačiau, tikriausiai įmanoma liepos pradžios keletą dienų paskirti jubiliejinei mūsų išeivijos Šokių šventei, o paskui keliauti kitur taip lauktų atostogų! b.

Parapijos choras pakiliai atliko gausią giesmių programą šių ilgamečių choristų garbei.

Po šv. Mišių visi svečiai rinkosi Parapijos salėn minėjimui ir vaišėms. E. Celterienės ir jos padėjėjų skoningai papuoštoje salėje su uždegtomis žvakėmis ant stalų, susirinko virš 100 svečių.

Zina ir Albinas salėje buvo sutikti lietuvišku papročiu - su duona ir druska. Abiems paragavus duonos ir išgėrus po taurę, buvo užrastos Lietuvoje išautos Jubiliejinės 50-mečio juostos. Po to visi sėdo į savo vietas paklausti Zinos ir Albino 50-ties metų nuoties kelio istorija.

• Gražiai įvertinta Toronto GINTARO Ansamblio atlikta programa "Mano Protėvių Žemė" Čikagoje, kovo mėn. 23 d.

Ši programa bus atlikta Toronte gegužės mėn.5 d.,sekmadienį, 5 val.p.p., ANAPILIO salėje.

Krista Valaitytė Hamiltono Vysk.M.Valančiaus Lituanistinės Mokyklos ruoštame Kaukių Baliuje

Vakaro rimtąją dalį pravedė Donaldas Gedrikas. Kaip visi žinome, jis žodžių kišenėje neiesko, ir ši kartą ne vieną svečią susimąstyti privertė, ne vienam asarą išspaudė ar vieną kitą linksmą prajuokino.

"Pusšimtis metų - tai daugiau nei pusė žmogaus gyvenimo, tai iš eglaitės sodinuko išaugusi storkamienė gražuolė eglė, tai ažuolo nuo atšiaurių vėjų ir sibiriškių speigų plienų sutvirtėjusios šakos..." - taip Donaldas pradėjo savo pasakojimą apie jubiliatų gyvenimą. Zina ir Albinas susipažino Vokietijoje, Alt Garge anglų zonos belaisvių stovykloje. Niekas ir neprisimins, nebent tik Elbės vandenys, kuomet jie abu pradėjo vaikščioti kartu prie upės pakrėčių, kad čia išlietu sirdgėlą ir Tėvynės ilgesį dainos melodija, kad kartu lengviau būtų nešti likimo sunkią naštą ir tarpusavio meilėje branginti Lietuvą. 1946 m. balandžio 22 dieną - Šventų Vėlykų anksčiau rytmetį - kuomet Kristus kėlėsi - be piršio, be pajaunio, kartu su kitomis dviejomis lietuviškomis poromis įvyko ir Albino bei Zinos jungtuvės.

Taip su linksmybėmis ir kasdieniniais rūpesčiais bei dainomis bėgo jaunavedžių gyvenimas. Po metų, kaip darbininkai, Zina ir Albinas atskirai išvažiuoja į Angliją. Albinas - į gražųjį Malverną, o Zina - į Coventrį tekstilės darbams. Po to jie susitinka Konventrio stovykloje. Čia greitai prabėgo 4,5 gyvenimo metų, greitai prabėgo ir darbo Tekstilės fabrike laikas. 1952 metais Montrealis pasitiko dar du lietuvius. Pirmoji Urbonų gyvenamoji Vieta - La Salle, D Avenue. Tik atvažiavę abu linksmi išjungė i audringą tuometinio Montrealio lietuvių gyvenimą, sąžiningai atlinkydavo baznyčią ir sekmadieninius piknikus, turėjo begalę draugų, neturėjo nei vieno priešo. Sąžiningi piliečiai, dori žmonės surado sau vietą, nors ir ne Tėvynėje, bet ten, kur jie abu kartu, kur jiems atrodė gera ir reikalinga gyventi.

• KANADOS LIETUVIŲ DIENŲproga vyks ir mokyklinio amžiaus vaikų (8-15m) parašytų eilėraščių konkursas.

Lietuvių kalba parašytus eilėraščius prašoma prisiųsti iki rugsėjo mėn. 15 d., adresu: Regina Choromanskytė, 75 Duke, Apt.306, HAMILTON Ont., L8P 1X4.

Trys geriausi eilėraščiai bus premijuojami. Tema laisva.

Ne vieną ir ne du darbus Urbonai išmėgino, kol pagaliau abu peregjo dirbti i bankus. Ir ten, Zina 27 metus Royal banke išdirbo, o Albinas - 28 metus Commerce banke. Dabar Zina ir Albiną Urbonus matome perėjusius vargus ir džiaugsmus, garbingus pensininkus, neatskiriamus Aušros Vartų parapijos choro narius.

"Štai ir prabėgome septynmyliais minčių žingsniais Zinos ir Albino Urbonų likimo vaga. Kaip upės išvagoja kontinentus, taip ir gražūs likimai įrežia žmonių likimuose neįsildomus pėdsakus, kurie pinasi su būtomis ir nebūtomis vikstės pasakomis - ir kiekvienas mūsų ne kartą klausia pats savęs - ar tai iš tikro taip buvo" - taip užbaigė Donaldas savo pasakojimą apie Zinos ir Albino bendrą gyvenimą.

Po Donaldo kalbos buvo perskaityti sveikinimai iš Lietuvos ir Amerikos.

Montrealio Vyrų okteto ir choro vardu jubiliatų pasveikino H. Celterius, Šaulių bei "Nepriklausomos Lietuvos Lietuvos" laikraščio vardu - J.Šiaučius. Sveikinimus užbaigė V.M. murauskai, kartu įteikdami simbolinę dovaną Zinai ir Albinui.

Po iškilmingos vakaro dalies sekė skaniai p. Keršienės bei T. Mickienės skaniai paruošta vakarienė bei turtingas baras. Sekė šokiai, kuriuos kaip paprastai, skoningai ir išrankiai paruošė p. Šumistras ir jo žmona. Linksmi nusiteikę svečiai dar ilgai sveikino visų mylimus Jubiliatų, o choras bei vyrų oktetas čia pat atliko Jiems skirtas kelias dainas.

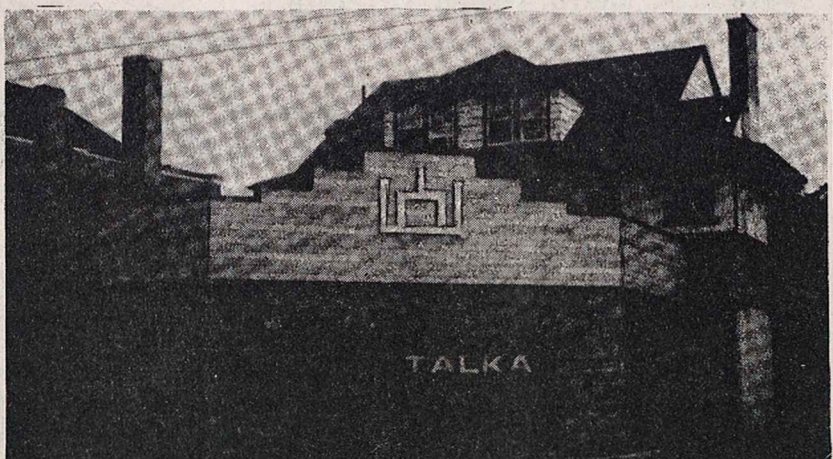
Po Zinos ir Albino karštų padėkos žodžių, choro koordinatorius A. Mickus iškilmingai pakvietė svečius sugiedoti jauniems "Ilgiausių Metų!"

Visi džiaugiasi, kad savo tarpe turi tokią garbingą ir pavyzdinę Urbonų šeimą. Tai tikras gyvenimo ištikimybės ir begalinės meilės pavyzdys visiems mums.

Dar kartą sveikiname Ziną ir Albiną vedybų aukštinio 50-mečio proga ir linkime Jiems ilgą, laimingų metų, džiaugsmo, sveikatos ateities toliuose.

I. Gedrikienė

VIENINTELIS LIETUVIŲ BANKELIS KANADOJE, IŠKŪRĖS NUOSAVUOSE NAMUOSE

"T A L K A"-LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 905-544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais - nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais - nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais - nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto.

AKTYVAI PER 38 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:
kasd. pal. čekių sąsk. iki...3.75%
santaupas 3.25%
kasd. pal. taupymo sąsk. 2.75%

INDĖLIAI:
90 dienų indėlius 4.75%
180 dienų indėlius 4.75%
1 m. term.indėlius 5.50%
2 m. term.indėlius 5.50%
3 m. term.indėlius 5.875%
4 m. term.indėlius 6.25%
5 m. term.indėlius 6.75%

RRSP ir RRIF (Variable) 3.00%
1 m.ind. 5.50%
2 m.ind. 5.50%
3 m.ind. 5.875%
4 m.ind. 6.25%
5 m.ind. 6.75%

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

PASKOLAS
Asmeninės nuo 13.00%
nekiln. turto 1 m. 7.25%

Nemokami čekių ir sąskaitų apmokėjimai. Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000 ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000. Be to, narių santaupos apdraustos TALKOS atsargos kapitalu per 2 mil. dol. ir Kanados valdžios iki \$60,000 sumos draudimu.

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KL Fondo kapitalas daugiau kaip 2 milijonai dolerių yra nelinečiamas. Palūkanos skiriamos lietuviškai veiklai Kanadoje ir Lietuvoje.

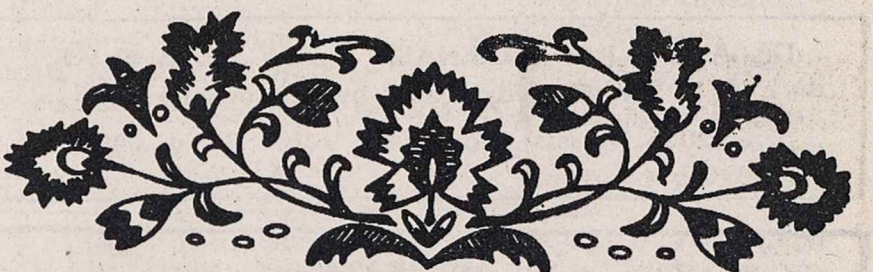
Per 30 veiklos metų KLF paskyrė 1.3 milijonus dolerių lietuviškai kultūrai menui ir švietimui.

Testamentuose neužmirškime Kanados lietuvių fondo (Lithuanian-Canadian Foundation).

Visos aukos atleidžiamos nuo valstybinių pajamų mokesčių.

REMKIME KANADOS LIETUVIŲ FONDĄ!

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F.Wilson & Sons Inc.
123 Maple Blvd, 5784 Verdun Ave
Chateauguy, Que., Verdun, Que.
Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

Modernios Kopyčios

● **BRIGITA AUGAITIENĖ-STONYTĖ** mirė balandžio mėn. 19 d.
Liko vyras Aleksas, sūnus Juozas, marti Kristina ir trys vaikai: Rasa, Lina ir Asta.
Palaidota iš AV bažnyčios Hope kapinėse, Gloucester, Ont.
Užuoja mirusiosios artimiesiems.

● **Helena BITNERIENĖ**, po pavykusios operacijos, sugrįžo namo ir toliau gydomi.
Linkime greitai sustiprėti!
● **Henrikas NAGYS** gydomi Montreal General Ligoninėje.
Linkime greitai sustiprėti!
● **Dr. ALĖNAS ir RASA PAVILANIAI** susilaukė antrosios dukrelės.
Sveikiname!

SVEIKINIMAS

Mielą "NL" talkininką, choristą
ALBINĄ URBONĄ ir jo žmoną **ZINĄ**
jų vedybinės 50 metų sukakties proga nuoširdžiai sveikiname, linkėdami ir toliau darnaus ir linksmo dueto -
"NL" Valdyba, Redakcija ir darbuotojai

Nuotrauka iš Helenos Bitnerienės archyvo

Dešinėje:

Aušros Vartų
P-jos Choras,
dir.Stasio
Gailevičiaus
laikais.

Trečioji iš dešinės - Helena Bitnerienė, 9-toji Zina Urbonienė, 6-tas iš kairės paskutinėje eilėje - Albinas Urbonas.

AUKOS "VAIKO TĖVIŠKĖS NAMAMS"

A.a. Kęstučio Jonyno atminimui, mirusio New Yorke, \$150.- paaukojo Monika ir Vytautas Jonynai;

A.a. Juozo Malčiaus atminimui 125.- -Bulotų šeima; Po \$50.- A. Szewczuk, Iz. Mališka;

\$35.- Regina ir Juozas Piečiai; \$30.- A.V. Ptašinskai; po \$25.- St. Baršauskienė, A.J. Bulotai, Colorado; po \$20.- J.J. Adomoriai, Joana Blauzdžiūnienė, V.N. Jakonai, E. Kerbelienė, G. Kudžmienė, Br.D. Staškevičiai, L.R. Urbonai; po \$10.- E. Bernotienė, A. Jonelis, J. Žitkei;

VELYKŲ STALO metu aukojo: \$500.- M.K. Moterų d-ja; \$60.- B. Filipavičienė, \$25.- A. Dasys; po \$20.- K. Andruskevičius, O. Čekauskienė.
M.Kat. Moterų draugija dėkoja visiems aukotojams.

● Sekantis M.K.M.D-jos visuotinis narių susirinkimas įvyks š.m. birželio mėn. 2 d. Seselių patalpose, po 11 val. šv. Mišių.

● M.K.M D-ja paaukojo \$100.- Montrelio Lituanistinei Mokyklai.

Valdyba

● Juozas Šiaučius VELYKŲ STALO proga paaukojo savo medžio raižinį loterijai.
Dėkojame.

● MONTREALIO LITUANISTINĖ ŠEŠTADIENINĖ MOKYKLA suorganizavo idomią išvyką į klevų sulos cukrinimo vietovę. Ten galejo stebėti visą klevų sulos rinkimo, virimo, cukrinimo procedūrą ir pasivažinėti arklių traukiamomis rogemis ir važmenimis.

Quebec'o klevų sirupas yra gerai žinomas dėl savo aukštos kokybės.

● Lietuvių Žvejų ir Medžiotojų Klubas NIDA š.m. balandžio mėn. 28 d. visuotiniame susirinkime išrinko pirmininku Joną Rimeikį, vietoje mirusio jo Tėvo. Valdyboje liko tie patys: P. Ražanas, Ant. Račinskas, Br. Kirstukas, Ant. Žukas, G. Rimeikienė. Revizijos K-joje - Jonas Ladyga, Margarita Kastanauskaitė ir Leonas Balaišis.

Susirinkimą pravedė Juozas Šiaučius. Po to vyko vaišės, paruoštos G. Rimeikienės ir sūnaus J. Rimeikio.

● Š.m. birželio mėn. 30 dieną Aušros Vartų P-jos salėje yra organizuojamas kleb.kun. J. Aranausko, SJ 80-ties metų gimtadienio pagerbimas.

Organizacijos ir pavieniai asmenys prašomi tą datą palikti šiam neeiliniam renginiui.

Pagerbimą rengia Montrelio Jūrų Šalių Kuopa NERINGA.

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

LITAS METINIS NARIŲ

SUSIRINKIMAS

įvyks 1996 m. GEGUŽĖS mėn. 26 d. 4 val.p.p.

Šv. KAZIMIERO PARAPIJOS SALĖJE

3426 Parthenais

Registracija vyks nuo 3:00 iki 4:00 val. p.p.
Nariai prašomi atsinešti nario knygeles

Kandidatų į Valdybą ir Komisijas pasiūlymai turi būti padaryti raštu dviejų unijos narių, turėti kandidatų sutikimą ir įteikti unijos sekretoriui ne vėliau kaip 5 dienas prieš susirinkimą.

Formas galima gauti abejuose LITO skyriuose.

PAGUODOS NAMAI MOTERIMS

Nuo 1980 m. Paguodos Namai suteikia pagalbą ir pastogę moterims ir jų vaikams, kurių šeimoje pasireiškia brutalumo veiksmų. Nukentėjusioms yra suteikiama pagal reikalingą būtiną ir vykdoma atitinkama programa, kad šeimos problema būtų tinkamai išspręsta.

1989 m. buvo atidarytas antrasis Paguodos Namų centras. Abu šie projektai yra remiami tik dalinai Sveikatos Ministerijos ir Socialinių Patarnavimų įstaigos.

Šiais metais Paguodos Namų II-asis centras reikalingas skubios paramos ir stengiamasi surinkti 50.000 dol. iki balandžio mėn. pabaigos. Jeigu dėl lėšų stokos teks II-ajį centrą uždaryti, apie 30 moterų ir vaikų praras pastogę ir globą. Nemaža jų dalis yra iš įvairių etninių bendruomenių. Todėl PN direkcija tikisi visų paramos.

Auką siųsti ir adresuoti "La Maison du Reconfort", C.P. 295, Succ. VERDUN, VERDUN, Que., H4G 3E9, tel: 768-8648.

Galima kreiptis į Francine Pilon, arba Louise Dionne.

SAŽININGAI PATARNAUJA NEJUDAMO TURTO PIRKIMO IR PARDAVIMO AGENTAS

PAUL RUTKAUSKAS / ROSS /
5344 Verdun Ave., VERDUN, Que., Canada.
Tel: /514/ 766-3586-darbo, /514/ 365-7060, - namų;

Maurice Kaplan KAILIŲ SIUVĖJAS

- * Didelis pasirinkimas gatavų palčių
- * Saugojimas vasaros laikui (storage)
- * Taisau ir remodeliuoju
- * Siuvu ir parduodu

1449 rue St. Alexandre
Suite 500 A
Montreal, P.Q., H3A 2G6

Telefonai:
844-7307 ir 288-9646

PORTRAITS

PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 ch. QUEEN MARY Rd.

TONY LAURINAITIS

Montreal, P.Q. H3W 1X5

Tel: 481-6608

LITAS

MONTREALIŲ LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE St. Montreal, Que. H4E 2A8
Tel: 766-5827; 766-5830

FAX: 514-766-1349.

Skyrius: 3907A Rosemont Boulevard

AKTYVAS virš \$29,000,000;

REZERVAS virš \$2,000,000

MOKA UŽ:

Certifikatus 1 m.	4.50 %	Taupymo - special.	1.50%
Certifikatus 2 m.	5.00 %	Taupymo - su gyv. dr.	1.25 %
Certifikatus 3 m.	5.50 %	Taupymo - kasdienines	1.50 %
Term. indėlius:		Einamos sąsk.	1.00%
1 metų	4.00 %	RRIF-RRSP - 1 m.term.	3.00%
180 d. - 384 d.	4.00 %	RRIF-RRSP - 2 m.term.	4.50%
120 d. - 179 d.	4.00 %	RRIF-RRSP - 3 m.term.	5.00%
60 d. - 119 d.	4.00 %	RRIF - RRSP - taup.	5.50%
30 d. - 59 d.	4.00 %		

IMA UŽ:

Nekiln. turto:		asmenines - nuo	8.00 %
1 metų	6.50 %		
2 metų	7.25 %		
3 metų	8.00 %		

Informacija apie naujausias palūkanas "Lite"

KASOS VALANDOS:

	1475 DeSeve	3907A Rosemont
Pirmadieniais	9.00- 3.00	10- 2
Antr., treč.	9.00- 3.00	
Ketvirtadieniais	12.00- 8.00	3.00- 7.00
Penktadieniais	10.00- 6.00	2.00- 6.00

KALBĖKIME SU SAVO VAIKAIS IR VAIKAIČIAIS VIENA GRAŽIAUSIŲ IR SENIAUSIŲ KALBŲ - LIETUVIŠKAI

PARDUODAMA:

2 vienvietės lovos su matrasais- po \$75;
1 mažas juoda-balta televizorius - \$35;
1 elektrinis vėsintuvas- \$ 25;
1 elektrinė plytelė-\$20;
ir įvairūs kiti daiktai.
Teirautis tel:768-3674.

mis, pageidaujama įvairaus turinio enciklopedijų, istorinių, mokslinių ir grožinės literatūros knygų.

Kas turėtų atliekamų, malonėkite siųsti žemiau duotu adresu. Biblioteka iš anksto bus labai dėkinga: Anykščių Rajono Savivaldybės Viešoji Biblioteka, J. Biliūno 35, 4930 ANYKŠČIAI, LITHUANIA-LIETUVA.

PRAŠO KNYGŲ

ANYKŠČIŲ Rajono Savivaldybės viešoji biblioteka prašo išsivijoje išleistų lietuviškų knygų.
Taip pat norėtų gauti ir anglų-prancūzų kalbo-

KELIONĖS Į LIETUVĄ

Montrealis-Varsuva-Vilnius

birželio 7 d. ir liepos 26 d. Kaina - \$1240.

Į šią kainą įeina aerodromų mokesčiai, Varšuvoje nuvežimas į viešbutį ir atgal, nakvynė ir pusryčiai. LOT lėktuvo bilietas grįžimui galioja 6 mėnesius.

Parūpinu bilietus kelionėms ištisus metus. Prašome užsirašyti jau dabar, kol dar yra vietų, pas: L. Stankevičių, tel: 669-8834, arba Poltours: 521-9910 arba Metro Travel: 761-5878.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

NAMAI - AUTOMOBILIAI - PREKYBA - ATSAKOMYBĖ
3907 A Rosemont Blvd., Montreal, Que. H1X 1L7
Tel. 722-3545; Fax: 722-3546

JOANA ADAMONYTĖ A.L.B, DONNA SVRAKA A.L.B.
PETRAS ADAMONIS C.L.B. Res: 256-5355

Greitas ir tikslus pataravimas. Pasiteiravimas neįpareigoja apsidrausti.

EUROPARCEL

Siuntiniai į Lietuvą lėktuvu priimami kiekvieno mėnesio paskutinį trečiadienį, 1450 De Seve, Montreal, P.Q. H4E 2A7. Tik \$5.10 už kg + \$15 - už pristatymą į namus. INFORMACIJAI ir kitais reikalais skambinti bet kada: Vytautas Gruodis, Jr.
TEL: (514) 937-9898

LES TOITURES

R.P.S. MIRON INC.

COUVREUR - ROOFER - STOGADENGYS

Patrick Swezey 3272 Boul. LASALLE
Mark Richard Verdun (Québec) H4G 1Y9
TEL: 767 - 9941, FAX: 766 - 9985

Darbas atliekamas sąžiningai ir prieinamomis kainomis